

Jordbruksverkets foderkontroll 2008

- Rapporten för Jordbruksverkets foderkontroll 2008 ingår i en serie återkommande årsrapporter och bygger på uppgifter från Jordbruksverkets egna kontroller under verksamhetsåret 2008 samt inrapporterade statistikuppgifter från fodertillverkare, länsstyrelser och kommuner.
- Resultaten från den offentliga kontrollen av foder 2008 visar att antalet anmärkningar på fodrets säkerhet har minskat från 3 procent av kontrollerna till endast 0,4 procent. Det beror främst på att fynden av Salmonella har varit få 2008.
- De avvikelser i kontrollen som rör näringsinnehåll märkning och liknande, har nästan fördubblats. Avvikelserna gäller framför allt foder för sällskapsdjur, där märkningen av en del näringsämnen saknas.

Jordbruksverkets foderkontroll 2008

Jordbruksverket sammanställer varje år en rapport om foder. Resultaten från den offentliga kontrollen 2008 visar att antalet anmärkningar på fodrets säkerhet har minskat från 3 procent av kontrollerna till endast 0,4 procent. Det beror främst på att fynden av Salmonella har varit få 2008.

De avvikelser i kontrollen som rör näringsinnehåll märkning och liknande, har nästan fördubblats. Avvikelserna gäller framför allt foder för sällskapsdjur, där märkningen av en del näringsämnen saknas.

Enheten för foder och djurprodukter
2009-08-21

Författare

Kersti Andersson
Anna-Karin Båvius
Johanna Dahlström
Catrin Molander

Sammanfattning

Rapporten för Jordbruksverkets foderkontroll 2008 ingår i en serie återkommande årsrapporter och bygger på uppgifter från Jordbruksverkets egna kontroller under verksamhetsåret 2008 samt inrapporterade statistikuppgifter från fodertillverkare, länsstyrelser och kommuner.

Resultaten från kontrollåret 2008 visar att för de s.k. säkerhetsanalyserna minskar avvikelserna återigen och hamnar för 2008 på 0,4 % mot föregående års 3 %. Oroande är dock att vi för första gången på flera år har hittat avvikelser på tungmetaller. Även om avvikelserna inte var ringa var de av sådan karaktär att fodersäkerheten inte anses ha påverkats.

Jordbruksverket lägger också stor vikt vid kontroll av förekomst av bearbetat animaliskt protein i foder. Tre avvikelser hittades som berörde hantering av fiskmjöl i foder. Även om avvikelserna inte är ringa har fodersäkerheten vad det gäller bearbetat animaliskt protein från idisslare inte påverkats.

Avvikelser som berör näringsinnehåll har ökat från ca 12 % för 2007 till 22 % för 2008. Den procentuellt största andelen av avvikelserna är på sällskapsdjursfoder där värdet för näringsämnet inte har angetts. I övrigt håller sig avvikelserna på 5-10 % vilket får anses vara acceptabelt. Den totala ökningen är bekymmersam även om avvikelserna inte lett till osäkert foder. Det finns skäl att öka fokus på redlighetskontroller och märkning i kontrollen. I samband med att den nya EG-förordningen om märkning av foder börjar gälla 2010 kommer Jordbruksverket att öka informationsinsatserna kring regelverket för märkning.

Flera händelser utanför Sverige har påverkat svensk foderindustri och visar på vikten av att Jordbruksverket har en aktiv omvärldsbevakning och snabbt kan följa upp de rapporter som kommer om fynd i andra länder.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att fodret är säkert men att företagen behöver bli bättre på att ange rätt näringsinnehåll för att följa lagstiftningen om märkning och för bibehålla fortsatt förtroendet hos lantbrukare och djurägare..

Innehåll

1	Sammanfattning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Tillsyn.....	1
1.3	Kontrollresultat.....	1
1.3.1	Primärproduktionen.....	1
1.3.2	Kommersiella foderleverantörer.....	1
1.4	Slutsats.....	4
2	Inledning.....	5
2.1	Händelser nationellt och internationellt.....	5
2.1.1	Nationellt	5
2.1.2	Norden och Baltikum	6
2.1.3	Norden och Baltikum, -GMO.....	6
2.1.4	Hantering av foderfrågor inom EU och i internationella organ.....	6
2.2	Lagstiftning.....	10
2.2.1	Gällande EG-förordningar och direktiv inom foderområdet.....	10
2.2.2	Nationell lagstiftning	11
3	Kontrollens omfattning	13
3.1	Definitioner och begrepp.....	13
3.1.1	Primärproduktion.....	13
3.1.2	Foderkedjan utom primärproduktionen.....	13
3.1.3	Risk- och erfarenhetsmodell.....	13
3.2	Kontrollobjekt och kontrollresurser.....	14
3.2.1	Foderbranschen.....	14
3.3	Rapporteringssystem	17
3.3.1	Registrering av anläggningar.....	17
3.3.2	Statistik	18

3.4	Kontrollprojekt	19
3.4.1	Redlighetskontroll	20
3.4.2	Säkerhetskontroller	21
3.4.3	Kontroll av rutiner, lokaler och företagens egenkontroll	24
3.5	Måluppfyllelse	25
3.5.1	Primärproduktionen	25
3.5.2	Foderleverantörer	25
3.6	Ej planerad kontroll	27
3.6.1	Salmonella i nötlunga	27
3.6.2	Animaliskt protein i foder	27
3.6.3	Antibiotikarester i drank	27
3.6.4	Fynd av dioxiner i svinkött från Irland	28
4	Efterlevnad hos företag och produkter	29
4.1	Antal och typ av bristande efterlevnad	29
4.1.1	Primärproduktionen	29
4.1.2	Redlighetskontroll hos foderleverantörer	29
4.1.3	Säkerhetskontroll hos foderleverantörer	30
4.1.4	Kontroll av rutiner, lokaler och egenkontrollen	34
5	Beslut om åtgärder mot företag och produkter	35
5.1	Primärproduktion	35
5.2	Foderleverantörer	35
5.3	Extra offentlig kontroll	36
5.3.1	Kontroll av antibiotikarester i drank	36
6	Tabeller	37
	Tabell 1 Råvaror ingående i foderblandningar samtliga djurslag	39
	Tabell 2 Tillverkad och importerad kvantitet foderblandningar	58
	Tabell 3 Tillverkad/importerad kvantitet foderblandningar per djurslag	62

Tabell 4 Provtagning av salmonella 2008	99
Tabell 5 Analyismetoder och gränsvärden	102
Tabell 6 Totalförbrukning av kg aktiv substans inblandat i foder till samtliga djurslag 2008	109
Tabell 7 Förbrukning av läkemedel mot protozoer inblandat i foder till höns och slaktkycklingar 2008	110
Tabell 8 Förbrukning av läkemedel mot protozoer och läkemedel inblandat i foder till övriga fjäderfä 2008 samt totalförbrukningen	110
Tabell 9 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till svin 2008	111
Tabell 10 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till odlad fisk 2008	112
Tabell 11 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till pälsdjur och övriga djurslag 2008	112
Tabell 12 Provtagning av salmonella 2008	113
Tabell 13 Sammanställning över genomförda analyser samt bedömning för samtliga djurslag år 2008	116
Tabell 14 Sammanställning över antalet officiellt tagna prover för säkerhetsanalys år 2008	124

1 Sammanfattning

1.1 Bakgrund

Rapporten för Jordbruksverkets foderkontroll 2008 ingår i en serie återkommande årsrapporter och bygger på uppgifter från Jordbruksverkets egna kontroller under verksamhetsåret 2008 samt inrapporterade statistikuppgifter från fodertillverkare, länsstyrelser och kommuner.

Tidigare år har rapporten ställts till regeringen enligt regleringsbrevet men detta krav är numera borttaget. 2008 års rapport producerades i samband med utvärderingen av kontrollåret. Syftet är att sammanställa inrapporterad foderstatistik samt foderkontrollens resultat. Rapporten är till största del ämnad som information till foderbranschen och övriga foderintresserade.

1.2 Tillsyn

Ansvar för den offentliga kontrollen inom foderområdet var 2008 uppdelat mellan Jordbruksverket, länsstyrelsen och kommunerna. Länsstyrelsen ansvarade för kontrollen av primärproduktionen inom tvärvillkorskontrollen och kommunerna för resterande kontroll i primärproduktionen, medan Jordbruksverket ansvarade för kontrollen hos de kommersiella foderföretagen. Under 2008 beslutade regeringen att all kontroll av foder i primärproduktionen skulle flyttas till länsstyrelserna från 1 januari 2009.

1.3 Kontrollresultat

1.3.1 Primärproduktionen

Den offentliga kontrollen av det s.k. hygienpaketet dvs. foder- och livsmedelskontrollen i primärproduktionen genomfördes 2008 som en del av tvärvillkorskontrollen. 870 tvärvillkorskontroller med relevans för foder genomfördes. Kontrollfrekvensen är strax över 1 % vilket utifrån tvärvillkorens krav på 1 % är att betrakta som ett uppfyllt mål. Av de kontrollerade gårdarna lämnades anmärkningar på totalt 32 gårdar, dvs. hos ca 4 %, vilket är i nivå med föregående år. Det är önskvärt att urvalet av gårdar för foderkontroll i primärproduktionen baseras på den modell om riskklassificering i primärproduktionen som Jordbruksverket, Livsmedelsverket och SVA har tagit fram och som är ämnad som rekommendation för urvalet av kontrollobjekt i primärproduktionen.

1.3.2 Kommersiella foderleverantörer

Under 2008 års offentliga kontroll genomfördes totalt 163 kontrollbesök d.v.s. 61 % av de planerade besöken. Målet för kontrollen hos de kommersiella foderleverantörerna är ett 100 % uppfyllande av kontrollplanen. En måluppfyllelse på 61 % kan inte anses vara tillfredsställande och åtgärder behöver vidtas för att nästkommande år nå upp till detta mål. Trots att samtliga kontroller inte genomfördes som planerat finns inga indikationer på att detta skulle ha påverkat målet gällande säkert foder.

1.3.2.1 Redlighetskontroll

En del av redlighetskontrollen består i att kontrollera näringsinnehåll på foderblandningar och jämföra analyserade värden med de deklarationsuppgifter som tillverkaren redovisar på produkten och de bedöms enligt de fastställda toleransgränserna som gäller inom EU. När en avvikelse som faller utanför toleransgränsen påträffas vid redlighetskontrollens provtagningsdel, skickas en begäran om yttrande till foderföretaget.

Under 2008 skickades totalt 101 yttranden ut till foderföretagen på avvikelser från provtagningen, vilket motsvarar 22 % jämfört med 11 % 2007, 25 % 2006 och 10 % 2005. Den procentuellt största andelen av avvikelserna är på sällskapsdjursfoder där avvikelsen består av att värdet för näringsämnet inte har angetts. Andelen avvikelser på koppar och metionin är också hög men underlaget är för litet för att dra några slutsatser. I övrigt håller sig avvikelserna på 5-10 % vilket anses acceptabelt. Det finns skäl att öka fokus på redlighetskontroller och märkning i kontrollen. I samband med att den nya EU-förordningen börjar gälla 2010 kommer Jordbruksverket att öka informationsinsatserna kring regelverket för märkning.

1.3.2.2 Säkerhetskontroll

Salmonella

Under 2008 var 0,8 % av analyserna på vegetabiliska råvaror positiva avseende Salmonella. På prover tagna på foder med animaliskt ursprung och i lokaler i anläggningar som hanterar animaliska biprodukter var andelen positiva prov 0,3 %. I den obligatoriska veckoprovtagningen för Salmonella togs under kontrollåret 8774 prov varav 0,4 % var positiva. Under 2008 togs dessutom 509 prov för Salmonella i den offentliga kontrollen av vilka ett var positivt. Foderföretagarnas ansvarstagande för salmonellakontrollen medverkar till stor del till det goda salmonellaläget i Sverige. Det är tydligt att den föreskriftsreglerade salmonellakontrollen är ett viktigt verktyg för att fånga upp eventuella salmonellakontaminationer i ett tidigt skede i foderkedjan. På så sätt kan man minska risken för att salmonellakontaminerat foder når marknaden.

Övrigt

Under 2008 hittades tre avvikelser i samband med kontroll av kött- och benmjöl på foder i primärproduktionen. En av dessa var så allvarlig att den resulterat i anmälan om brott. I den övriga offentliga kontrollen påvisades spår av bearbetat animaliskt protein i en importerad betfiber. Slutsatsen blev att det troligast rör sig om spår av animaliskt protein som härstammar från marken och medföljt produkten vid skörd.

Ett ökat medvetande om riskerna med mykotoxiner gör att antalet prover som tas ut för kontroll hålls på en tillfredsställande nivå. Inget av de prover som togs 2008 innehöll mykotoxin över gällande gränsvärden. Då mängderna kan variera mycket beroende på förhållande vid skörd och lagring kommer kontrollen fortsätta på samma nivå.

I samtliga tagna prov i den offentliga kontrollen under 2008 kunde inga spår av dioxin påvisas. Eftersom det under de senaste åren inte framkommit några avvikelser i en bred dioxinprovtagning är det för kommande kontrollverksamhet av intresse att rikta kontrollen mer mot de råvaror som anses vara mer riskbenägna, t.ex. fiskmjöl.

Under 2008 noterades tre prov som översteg gällande gränsvärden på tungmetaller. Kontrollen av tungmetaller i foder bedöms vara en viktig säkerhetsparameter och planeras fortgå även kommande år.

Under 2008 uppmärksammades flera händelser med melamin i livsmedel och foder internationellt. I Jordbruksverkets kontroll av melamin i foder konstaterades inga avvikelser. Jordbruksverket har valt att för 2009 avsevärt öka kontrollen av melamin i foder.

Från kontrollen som genomförts av Jordbruksverkets personal vad det gäller rutiner, dokumentation och egenkontrollsystem har de flesta företag inga eller ett fåtal ringa anmärkningar. Dessa ringa anmärkningar utgör ingen överhängande risk för att fodret ska försämrats, utan består oftast av anmärkningar gällande företagets skriftliga rutiner.

Jordbruksverkets kontroll av GMO visar att förekomsten av spår av GMO (under 0,9 %) är fortsatt hög. Övriga avvikelser berör märkningen av foder. Kontroll av GMO är fortsatt prioriterat och Jordbruksverket deltar i de internationella diskussioner som förs om hur förekomsten av spår av GMO ska hanteras.

1.3.2.3 Utökade kontroller och beslut om åtgärder

I den offentliga kontrollen påvisades det under 2008 ett positivt foderprov avseende salmonella. Provet var taget på en importerad nötlunga. Serotypningen visade på S. Muenster. Den råvara som fanns kvar i lager hos företaget spärrades och partier som släppts ut på marknaden återkallades. Lokalerna sanerades och provtagning genomfördes av Jordbruksverkets inspektör efter genomförd sanering med negativa resultat avseende salmonella.

Under 2008 hittades en allvarlig avvikelse vid kontroll av spår av animaliskt protein i foder hos en primärproducent. Denna avvikelse medförde en åtalsanmälan av en icke-registrerad foderleverantör vilken saknade godkännande för sin hantering av foder innehållande animaliskt protein. Dessutom skickades ett föreläggande till den primärproducent som på sin gård utfodrade grisar med foder innehållande animaliskt protein samtidigt som denne höll idisslare på anläggningen, utan att för detta vara godkänd hos Jordbruksverket.

Under sommaren 2008 översändes ett antal meddelanden till medlemsländerna via kommissionens varningssystem Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF), att rester av antibiotika påvisats i biprodukter från etanolindustrin vilka sedan hade använts som foder. I vissa fall var analysvärdena mycket höga. Vid vidare utredning såg man att ett flertal länder rutinmässigt använt sig av antibiotika för att kontrollera den bakteriella tillväxten under fermentationsstegen i produktionen. Inga spår av antibiotiksrester hittades vid kontroll i Sverige.

2008 gick irländska republikens myndighet FSAI ut med pressmeddelande att man vid rutinkontroll hittat förhöjda halter av dioxin (PCB) vid laboratorieanalyser av svinkött. Halterna som uppmätts låg ca 100 gånger över gränsvärdet. Med anledning av detta uppmanades den irländska livsmedelsindustrin att återkalla allt irländskt svinkött och svinköttsprodukter producerat från grisar slaktade på Irland (ej Nordirland). Enligt utredning har dioxinerna hamnat i köttet genom att de funnits i djurfoder. Det kontaminerade fodret visade sig vara brödmjöl som direktorkats med rökgas i en tork

som eldats med felaktig olja, därav de höga halterna. I Sverige visade det sig att svinsvålar från Irland i viss utsträckning använts som råvara vid tillverkning av fett, grevar och gelatin i en svensk anläggning. Genomförda analyser visade att dioxininnehållet i gelatin och grevar var under gränsvärdet. I fettet uppmättes nivåer som i något fall var nära gällande gränsvärde. Uppföljande kontroller av foderblandningar i vilka det aktuella fettet ingått visade på betryggande låga värden.

1.4 Slutsats

Resultaten från kontrollåret 2008 visar att för de s.k. säkerhetsanalyserna minskar avvikelserna återigen och hamnar för 2008 på 0,4 % mot föregående års 3 %. Oroande är dock att vi för första gången på flera år har hittat avvikelser på tungmetaller. Även om avvikelserna inte var ringa var de av sådan karaktär att fodersäkerheten inte anses ha påverkats.

Jordbruksverket lägger också stor vikt vid kontroll av förekomst av bearbetat animaliskt protein i foder. Tre avvikelser hittades som berörde hantering av fiskmjöl i foder. Även om avvikelserna inte är ringa har fodersäkerheten vad det gäller bearbetat animaliskt protein från idisslare inte påverkats.

Avvikelser som berör näringsinnehåll har ökat från ca 12 % för 2007 till 22 % för 2008. Den procentuellt största andelen av avvikelserna är på sällskapsdjursfoder där värdet för näringsämnet inte har angetts. I övrigt håller sig avvikelserna på 5-10 % vilket får anses vara acceptabelt. Den totala ökningen är bekymmersam även om avvikelserna inte lett till osäkert foder. Det finns skäl att öka fokus på redlighetskontroller och märkning i kontrollen. I samband med att den nya EG-förordningen om märkning av foder börjar gälla 2010 kommer Jordbruksverket att öka informationsinsatserna kring regelverket för märkning.

Flera händelser utanför Sverige har påverkat svensk foderindustri och visar på vikten av att Jordbruksverket har en aktiv omvärldsbevakning och snabbt kan följa upp de rapporter som kommer om fynd i andra länder.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att fodret är säkert men att företagen behöver bli bättre på att ange rätt näringsinnehåll för att följa lagstiftningen om märkning och för bibehålla fortsatt förtroendet hos lantbrukare och djurägare.

2 Inledning

Rapporten för Jordbruksverkets foderkontroll 2008 ingår i en serie återkommande årsrapporter och bygger på uppgifter från Jordbruksverkets egna kontroller under verksamhetsåret 2008 samt inrapporterade statistikuppgifter från fodertillverkare, länsstyrelser och kommuner.

Tidigare år har rapporten ställts till regeringen enligt regleringsbrevet men detta krav är borttaget. Rapporten är nu avsedd som allmän information.

Ytterligare material i form av diagram som visar på utvecklingen under längre tid finns på Jordbruksverkets hemsida www.sjv.se.

2.1 Händelser nationellt och internationellt

2.1.1 Nationellt

2.1.1.1 Samrådsgruppen Mykotoxiner

I samrådsgruppen för mykotoxiner diskuteras kommande lagstiftning på området och vilka undersökningar som är aktuella och information kring möten inom området. Livsmedelsverket är sammankallande och förutom Jordbruksverket kommer deltagarna från bl.a. livsmedelsindustrin (kvarnbranschen), laboratorier (SVA) och från forskningssidan (SLU).

Under 2008 diskuterades bl.a. kunskapsläget i Sverige gällande T2 och HT2 inför Kommissionens arbete med gränsvärden. En sammanställning av förekomster av T2 och HT2 skickades till Kommissionen.

2.1.1.2 Foderråd

Under 2008 sammankallade Jordbruksverket till ett möte med referensgruppen för foder, det s.k. foderrådet, vilket är ett forum för myndigheter och näringen att diskutera aktuella frågeställningar. Förutom Jordbruksverket ingår representanter från SVA, LRF och andra branschorganisationer. Under dessa möten tar Jordbruksverket upp förändringar i foderkontroll, tillsyn och lagstiftning.

Under 2008 diskuterades bl.a. foderrapporten 2007 där foderrådets representanter involverades i slutgranskningen av rapporten. Den planerade kontrollen 2008 presenterades och bl.a. diskuterades diskrepansen mellan planerade och utförda kontrollbesök under uppbyggnadsfasen av den nya kontrollorganisationen samt beräkningen av innehåll av genetiskt modifierade råvaror. I övrigt diskuterades branschens möjligheter att arbeta fram nationella riktlinjer (s.k. branschriktlinjer) för bl.a. kontroll av salmonella i foder samt transporter.

2.1.1.3 Samrådsgruppen och information GMO

Jordbruksverket har under 2008 deltagit i de återkommande möten som hålls höst och vår där de myndigheter som ansvarar för frågor på GMO-området träffas.

Jordbruksverkets ansvarsområde omfattar bland annat genetiskt modifierat foder. Detta är ett informationsnätverk vars ambition är att förmedla erfarenheter och lagförändringar på GMO-området.

2.1.1.4 Dricksvattensmyndigheterna

Samrådsgruppen för dricksvattenmyndigheterna är ett forum för diskussion avseende dricksvatten för de myndigheter som hanterar dricksvattenfrågor (Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Statens strålskyddsinstitut, SGU, Smittskyddsinstitutet, Socialstyrelsen). Detta forum motsvarar det som finns inom GMO-området och ambitionen är att förmedla erfarenheter, rekommendationer och lagförändringar inom dricksvattensområdet. Vid årets möte hösten 2008 presenterade Jordbruksverket i vilken utsträckning verket är involverad i vattenfrågor dvs. i huvudsak olika åtgärder för att förhindra läckage av växtnäringsämnen till yt- och grundvatten.

2.1.1.5 Övrigt

Förutom ovanstående möten och grupper sammankallades 2008 till två stycken s.k. hearings. Den första gällde utkastet till ny EG-förordning om märkning och utsläppande på marknaden av foder och den andra gällde utkastet till ny EG-förordning om animaliska biprodukter. Intresserade företag och andra organisationer fick information om de nya förslagen och gavs möjlighet att lämna synpunkter på de utkast som presenterades.

2.1.2 Norden och Baltikum

Den nordisk-baltiska konferensen om foder hölls 2008 i Palanga, Litauen. Vid mötet deltog ett 50-tal delegater från myndigheter och ministerier i de deltagande länderna. I de olika arbetsgrupperna diskuterades bl.a. riskkategorisering, rapportering av kontrollen, införande av HACCP och animaliska biprodukter ur fodersynvinkel. En arbetsgrupp diskuterades det dåvarande förslaget för den nya EG-förordningen om märkning av foder. Gruppen för laboratorier intervjuade bl.a. representanter från myndigheterna om inriktning på kontrollen framöver.

2.1.3 Norden och Baltikum, -GMO

Jordbruksverket deltog i ett nordiskt-baltiskt möte i Oslo under våren 2008 om genetiskt modifierade livsmedel och foder. Bland annat diskuterades kontrollstrategier och checklistor samt analyser vid GMO-kontroll av livsmedel och foder. Annat som togs upp under mötet var vilka krav som ska ställas på analyscertifikat vid import av råvaror samt produktion och import av soja som inte ska innehålla GMO.

2.1.4 Hantering av foderfrågor inom EU och i internationella organ

Foderfrågor inom EU regleras genom foderlagstiftning, genom veterinär lagstiftning och slutligen via lagstiftningen för ekologiskt lantbruk. Foderlagstiftningen diskuteras i huvudsak inom Europeiska kommissionen, DG SANCO¹, Ständiga kommittén för

¹ Europeiska kommissionen, DG SANCO: Generaldirektoratet för hälsa och konsumentskydd (www.ec.europa.eu)

livsmedelskedjan och folkhälsa – sektion Foder (SKLD-Foder). Frågor som rör genetiskt modifierade produkter diskuteras i sektionen för genetiskt modifierade foder, livsmedel och miljörisiker (SKLD-GMO). Foderfrågor inom den veterinära lagstiftningen behandlas i sektionerna Djurhälsa (SKLD-AH) och Biologisk säkerhet (SKLD-BS).

Lagstiftningen för ekologiskt lantbruk behandlas i Ständiga kommittén för ekologiskt lantbruk, DG AGRI³ (SKLD-EKO). Utöver kommittéarbetet i DG SANCO och DG AGRI deltar Jordbruksverket i arbetsgruppsmöten till dessa kommittéer (dvs. grundläggande förberedande arbete innan frågan behandlas i kommittén) samt även i rådets arbetsgrupper som berör dessa områden.

Jordbruksverket administrerar och bidrar i viss mån med den vetenskapliga utvärderingen av ansökningsdossiers för godkännande av nya foderprodukter t.ex. genetiskt modifierade produkter, fodertillsatser och bioproteiner (huvuddelen av utvärderingarna genomförs av EFSA⁴). Ett godkännande av dessa produkter fattas i förlängningen av kommissionen via arbetet i SKLD.

Därutöver finns foderfrågor på agendan inom internationella standardiseringsorgan som OIE⁵ och Codex alimentarius⁶.

2.1.4.1 Primärproduktionen

Delar av EU:s foderförordning 183/2005 utgör tvärvillkor för primärproducenter som söker jordbrukarstöd. De delar av foderhygienförordningen 183/2005 som via ett icke bindande arbetsdokument från EU-kommissionen var utpekade som tvärvillkor 2006-2008 är fr.o.m. 2009 införda som en fotnot till bilaga II i rådets förordning 73/2009. Den rådsförordningen utgör grunden för direktstöd och tvärvillkor.

2.1.4.2 SKLD - Foder

Märkning:

- Tidigare diskuterat förslag till nytt förordningspaket som ersätter äldre direktiv beträffande foderråvaror, foderblandningar, dietfoder och bioproteiner har slutförhandlats i Parlamentet och rådet och beräknas komma i tryck under sommaren 2009.
- Dietfoderdirektivet har uppdaterats och ersatts med ett nytt direktiv 2008/38/EG.

Fodertillsatser och förblandningar:

- Dokumentationskrav vid ansökan om godkännande för fodertillsatser och referenslaboratoriernas verksamhet, främst beträffande analysmetoder för

³ Europeiska kommissionen, DG AGRI = Generaldirektoratet för jordbruk (www.ec.europa.eu)

⁴ EFSA = Europeiska livsmedelsmyndigheten (www.efsa.europa.eu)

⁵ OIE = Världshälsoorganisationen för djurhälsa (www.oie.int)

⁶ CAC = Codex Alimentarius Commission, utarbetar en samling internationella godkända standarder, riktlinjer m.m. för att säkerställa en kvaliteten i livsmedelskedjan (www.codexalimentarius.net)

fodertillsatser och beslut om förändrade avgiftsnivåer vid utvärdering av metod, förordning (EG) nr 429/2008.

- Hantering och klassificering av gränsprodukter (t.ex. produkter med medicinska hälsoeffekter och gränsen mellan processhjälpmedel, tillsatser och foderråvaror)
- Diskussion och framtagning av ett förordningsförslag avseende gränsvärden för oavsiktlig inblandning av koccidiostatika i foder.
- Diskussion avseende en ny funktionell grupp för att adsorbera eller denaturera mykotoxiner i foder "toxinbindare". Ingen formell ansökan finns men kommissionen vill skapa en ny grupp för att reglera ett område som börjar bli problematiskt.
- Nya tillsatsförordningar: Förordning (EG) nr 163/2008, 165/2008, 166/2008, 167/2008, 209/2008, 393/2008, 505/2008, 554/2008, 721/2008, 775/2008, 971/2008, 1253/2008, 1290/2008, 1292/2008, 1293/2008.

Främmande ämnen och kontroll:

- I enlighet med utlåtande från EFSA har ändringar av bilagan till direktivet avseende främmande ämnen diskuterats och uppdaterats.
- Diskussioner om åtgärder mot foderblandningar och råvaror innehållande främmande ämnen t.ex. guar-gummi innehållande pentaklorfenol och dioxiner, melamin i råvaror och foderblandningar samt antibiotika i fermentationsrester från biobränsleindustrin,
- Hantering av ett antal incidenter beträffande foder från tredje länder, varav en del resulterade i särskilda insatser från medlemsstaterna och kommissionens sida.

Övrigt:

- Diskussion och framtagning av EG-ståndpunkter inför revision av "Codex Code of practice in Good Animal Feeding".
- Diskussion och framtagande av en ny förordning avseende analysmetoder och provtagning som ersätter gällande direktiv.
- Diskussion om branschriktlinjer för foder innehållande läkemedel.
- Kommissionen startar upp en arbetsgrupp avseende mikrobiella kriterier i foder.

2.1.4.3 SKLD-GMO

SKLD:s sektion för genetiskt modifierade livsmedel, foder och miljörisker har under 2008 haft sju möten. Fyra kommissionsbeslut har antagits under 2008 som rör godkännande av genetiskt modifierade grödor för foderanvändning enligt förordning (EG) nr 1829/2003:

- Genetiskt modifierad bomull enligt kommissionens beslut 2008/837/EG
- Genetiskt modifierad majs enligt kommissionens beslut 2008/280/EG
- Genetiskt modifierad soja enligt kommissionens beslut 2008/730/EG
- Genetiskt modifierad soja enligt kommissionens beslut 2008/933/EG

Dessutom antogs ett kommissionsbeslut om nödåtgärder (2008/289/EG) för ris och risprodukter från Kina på grund av att fynd hade gjorts av GM-riset Bt 63 som inte är godkänt i EU. Kommittén har vidare diskuterat:

- Ytterligare GMO-ansökningar som befinner sig i godkännandeprocessen och där EFSA kommit med sitt utlåtande,
- Reviderade riktlinjer för riskvärdering av genetiskt modifierade livsmedel och foder,
- Import av foder från tredje land vid förekomst av oavsiktlig inblandning av låga halter av icke godkända GM-råvaror,
- GMO-märkning vid oavsiktlig inblandning och ”botaniska orenheter” i foder,
- Kontroller av icke godkända GMO vid import från tredje länder, främst GM-riset Bt 63 och GM-riset LLRICE 601.

2.1.4.4 SKLD -Djurhälsa

Inom SKLD:s sektion Djurhälsa och i arbetsgrupper under denna kommitté hanteras bl.a. lagstiftning rörande animaliska biprodukter (ABP). I denna lagstiftning regleras foderfrågor i de fall fodret är framställt av material av animaliskt ursprung. Under året antogs följande kommissionsförordningar vilka också hanterar foderrelaterade frågor:

- (EG) nr 399/2008 som bl.a. uppdaterar villkoren för krav på bearbetning av bearbetat sällskapsdjursfoder,
- (EG) nr 437/2008 som bl.a. uppdaterar villkoren för krav på bearbetning av mjölk och mjölkprodukter,
- (EG) nr 777/2008 som bl.a. uppdaterar villkoren för krav på bearbetning av blod och krav på bearbetningsanläggningar.

I juni 2008 lämnade kommissionen ett förslag till rådet och Europaparlamentet om en ny förordning om animaliska biprodukter som är tänkt att ersätta den nuvarande. Ett antal rådsarbetsgruppmöten anordnades på hösten 2008 under det franska ordförandeskapet och detta arbete övertogs sedan av det Tjeckiska ordförandeskapet under 2009. Samtidigt inleddes under hösten 2008 diskussionerna i miljöutskottet i Europaparlamentet.

2.1.4.5 SKLD – Biologisk säkerhet

Inom SKLD:s sektion Biologisk säkerhet och i arbetsgrupper under denna kommitté hanteras bl.a. lagstiftning rörande transmissibla spongiforma encefalopatii (TSE).

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati finns också bestämmelser om foder. Under året antogs följande kommissionsförordningar vilka också hanterar foderrelaterade frågor:

- (EG) nr 357/2008 som bl.a. uppdaterar villkoren för krav på specificerat riskmaterial (SRM)
- (EG) nr 956/2008 som bl.a. öppnar för möjligheten att använda fiskmjöl i mjölkersättningar till icke avvanda idisslare,

2.1.4.6 Ständiga kommittén för lagstiftning om ekologisk produktion

Sensommaren 2008 antogs nya tillämpningsregler för ekologisk primärproduktion⁷. I princip överfördes tidigare regler till en ny förordning och ingen förändring i sak skedde.

I december ändrades dock reglerna⁸ för utfodring, såtillvida att det blev tillåtet att använda 100 % omställningsfoder från egen mark till egna djur. Omställningsfoder är foder skördat när marken har skötts i enlighet med det ekologiska regelverket i över 12 månader, men ännu inte är certifierat. Den tidigare gränsen var 50 %. Ökningen ska förhoppningsvis leda till att det är lättare att utfodra djur i ekologisk produktion även de år då skördarna blir mindre än normalt. I samma ändringsförordning som ovan beslutades även regler för ekologisk jästproduktion. Det finns med andra ord regler för framtagning av ekologisk jäst avsedd för livsmedels- eller fodertillverkning. Efter den 31 december 2013 ska jäst och jästprodukter, när de används i ekologiska foder, räknas som ingredienser av jordbruksursprung. En följd av detta är att det från denna dag inte är möjligt att använda konventionell jäst i foder till ekologiska djur.

2.1.4.7 Codex Alimentarius

Från 2004 finns en antagen ”Code of Practise on Good Animal Feeding” (”foderkodex”). Det är en motsvarighet till motsvarande standard på livsmedelssidan. Under året har Jordbruksverket medverkat till att ta fram ett underlag till Codex kommittén med begäran om att starta upp en ny arbetsgrupp för att komplettera den nuvarande standarden, eftersom det finns luckor i som komplicerar eller bromsar handel.

2.2 Lagstiftning

2.2.1 Gällande EG-förordningar och direktiv inom foderområdet

För gällande EG-regelverk hänvisas till Eur-Lex (www.eur-lex.europa.eu). Under rubriken Samlingar/Gällande lagstiftning finns ett register för gällande lagstiftning, foderområdet återfinns under rubriken 03.50.10 Djurfoder.

⁷ Kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 av den 5 september 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll.

⁸ Kommissionens förordning (EG) nr 1254/2008 av den 15 december 2008 om ändring av förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter med avseende på ekologisk produktion, märkning och kontroll

2.2.2 Nationell lagstiftning

2.2.2.1 Lagar och förordning som inverkar på användningen av foder

Regelverket har ändrats under året i och med att länsstyrelserna tar över ansvaret för foderkontrollen inom primärproduktionen. Kontrollen av animaliska biprodukter ska fortfarande utföras av kommunerna.

- Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter.
Ändrad genom SFS 2008:661.
- Förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter.
Ändrad genom SFS 2008:1054.
- Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter.
Ändrad genom SFS 2008:1055.
- Tillkännagivande om de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
- Djurskyddslagen (1988:534)
Ändrad genom SFS 2008:660
- Djurskyddsförordningen (1988:539)
Ändrad genom SFS 2008:1051

2.2.2.2 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2006:81) om foder

Föreskriften uppdaterades under året (SJVFS 2008:36) pga. ändringar i direktiven avseende dietfoder. Nya definitioner infördes avseende begreppen bioproteiner, fjäderfä, foderanläggning och import. Två definitioner togs bort ur föreskriften (anläggning och foderföretagare) och begreppen dietfoder och livsmedelsproducerande djur har ändrats.

Skrivningarna avseende registrering av företag har korrigerats och bl.a. kan primärproducenter registrera sina anläggningar via ett webbverktyg. Tidigare krav på ansökan om godkännande har ersatts med ett antal frågor vid registrering som för Jordbruksverket identifierar vilka anläggningar som kan vara i behov av ett godkännande för sin verksamhet.

För att öka tydigheten i de fall där föreskriften tidigare kort hänvisat till en blankett har texterna utökats till att även omfatta vad som ska anges i blanketterna.

Tidigare skrivning att ”de som för in foder för användning till egna livsmedelsproducerande djur ska anmäla detta...” har justerats till ”Den som importerar foder för användning till egna djur ska anmäla varje enskilt foderslag till Jordbruksverket på...” för att på ett tydligare sätt klargöra att ramregelverket dvs. förordning (EG) 178/2002 omfattar såväl foder till livsmedelsproducerande djur och

tillverkning och frisläppande på markanden av foder till icke livsmedelsproducerande djur.

Den tidigare skrivningen är avseende djurslag var därmed alltför snäv i förhållande till livsmedelsförordningen. Jordbruksverket införde även en lättnad i rapporteringskravet avseende statistikuppgifter i och med att rapporteringen minskades från två till en gång per år.

2.2.2.2 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2007:21) om offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter

Ingen ändring av föreskriften har genomförts under året. En översyn av föreskriften har dock påbörjats för att dels förenkla texten, öka upplösningen avseende riskklassificering samt för att på ett tydligt sätt ta en större hänsyn till små företag.

2.2.2.3 Andra bestämmelser om användning av foder

Andra bestämmelser om användning av foder finns i:

- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1998:34) om hantering av djurkadaver och andra animaliska biprodukter,
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:20) om frivillig och förebyggande hälsokontroll avseende salmonella hos nötkreatur, och
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:21) om frivillig och förebyggande hälsokontroll avseende salmonella hos svin,
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:78) om frivillig och förebyggande hälsokontroll avseende salmonellakontroll hos fjäderfä (den äldre föreskriften SJVFS 1995:79 gäller under en övergångsperiod).

2.2.2.5 Riktlinjer för god praxis (branschriktlinjer)

Begreppet riktlinjer för god praxis införs via hygienförordningen (EG) nr 183/2005 och ska vara verktyg framtagna av foder branschen för att säkerställa att företagen lever upp till kraven i hygienförordningen. Riktlinjerna kan vara dels nationella (nationella riktlinjer) och dels på gemenskapsnivå (gemenskapsriktlinjer). Framtagandet av sådana riktlinjer ska uppmuntras av den behöriga myndigheten/kommissionen som också ska bedöma kvaliteten i innehållet och sedan också medverka till informationsspridningen. I praktiken innebär det att kommissionen för de tre EG-riktlinjer som för närvarande är bedömda länkar till respektive riktlinje från kommissionens hemsida (www.ec.europa.eu).

På nationell nivå har Svensk mjölk arbetat fram en nationell branschriktlinje för mjölknäringen ”Branschriktlinjer för hygienisk mjölkproduktion”. Riktlinjen är bedömd av Jordbruksverket och Livsmedelsverket och länkar till riktlinjen är utlagda på respektive myndighets hemsida.

3 Kontrollens omfattning

3.1 Definitioner och begrepp

3.1.1 Primärproduktion

Primärproduktion av foder definieras i förordning (EG) nr 183/2005 (hygienförordningen) som ”produktion av jordbruksprodukter, särskilt odling, skörd, mjölkning, uppfödning av djur (före slakt) eller fiske som enbart resulterar i produkter som inte genomgår någon hantering efter det att de har skördats, insamlats eller fångats, med undantag av enkel fysisk behandling”. I dagligt tal syftar man i princip på enskilda lantbruk som producerar foder eller som hanterar foder i och med att de håller djur.

Privat enskild produktion och utfodring inom hushållet t.ex. hushållsgris eller sällskapsdjur omfattas inte av hygienförordningen. Inte heller de som håller hästar som har noterat i sitt hästpass att de inte ska ingå i livsmedelskedjan.

3.1.2 Foderkedjan utom primärproduktionen

Foderleverantör definieras i Foderföreskriften (SJVFS 2006:81) som ”den som i första led, efter införsel eller tillverkning, släpper ut foder på marknaden. Den som utför blandartjänst är inte att anse som foderleverantör”. För foderindustrin dvs. kommersiell tillverkning och handel med foder har sedan flera år ett registreringsförfarande varit i drift. Detaljhandel med försäljning av foder till sällskapsdjur omfattas inte av registreringskraven i hygienförordningen.

3.1.3 Risk- och erfarenhetsmodell

Primärproducenter

Under hösten 2007 påbörjade Jordbruksverket och Livsmedelsverket tillsammans utarbetandet av en riskklassificeringsmodell för primärproduktionen av både foder och livsmedel. Den modellen syftar främst till att underlätta urvalet av en liten andel kontrollobjekt bland de ca 80 000 primärproducenterna. Eftersom foder- och livsmedelskontroll hos primärproducenter är en relativt ny företeelse saknar kontrollmyndigheterna erfarenheter från de enskilda företagen. Modellen bygger därför tills vidare på hypoteser om inom vilken slags produktion de största folk- och djurhälsoriskerna kan finnas.

Modellen blev klar 2008 och finns tillgänglig i en gemensam rapport från Livsmedelsverket, Jordbruksverket och SVA: Riskklassificering i primärproduktionen – foder- och livsmedelskedjan (www.slv.se).

Foderleverantörer

Riskmodellen utgår från olika risker inom foderområdet, i enlighet med vad som krävs i den befintliga EG-lagstiftningen inom området, och foderanläggningarna klassificeras i fem riskklasser utifrån den verksamhet anläggningen bedriver. I den högsta riskklassen (1) hamnar företag som t.ex. blandar in läkemedel eller koccidiostatika i foder, i riskklass 2 företag som t.ex. tillverkar zootekniska tillsatser medan anläggningar som tillverkar enklare foderblandningar klassas som en 5:a dvs. den lägsta riskklassen.

Erfarenhetsmodellen består av fyra erfarenhetsklasser, A-D där A är den högsta erfarenhetsklassen. I erfarenhetsklass C placerades samtliga företag då det nya risk- och erfarenhetssystemet togs i bruk inför kontrollåret 2007. Nyttillkomna företag placeras vid registreringen i erfarenhetsklass C och omklassificeras först efter det första kontrollbesöket är genomfört om skäl till detta finns. D är den lägsta erfarenhetsklassen. Företag som följer nationella eller EG:s riktlinjer för god foderpraxis eller är certifierade inom foderområdet erhåller erfarenhetsklassen B. För de företag som uppfyller både kravet gällande certifiering och följer nationella eller EG:s riktlinjer för god foderpraxis är det även möjligt att erhålla riskklass A.

Risk- och erfarenhetsmodellerna sammanfattas i en risk- och erfarenhetsmatris som anger antalet grundkontroller som ska genomföras på den enskilda anläggningen:

Riskklass	Erfarenhetsklass			
	A	B	C	D
1	1/1	2/1	3/1	4/1
2	1/2	1/1	2/1	3/1
3	1/3	1/2	1/1	2/1
4	1/4	1/3	1/2	1/1
5	1/5	1/4	1/3	1/2

Matrisen anger antalet grundkontroller som ska göras per år, t.ex. riskklassen 3 och erfarenhetsklassen C anger att anläggningen ska ha en grundkontroll per år medan riskklassen 5 och erfarenhetsklassen C anger att företaget ska ha en grundkontroll vart tredje år.

Utöver grundkontrollen tillkommer ett antal kontroller beroende på företagets verksamhetsomfattning (tillverkad kvantitet).

Allteftersom anläggningarna kontrolleras klassificeras de enligt ovan och utifrån företagets storlek och komplexitet bedöms den tid som krävs för att utföra kontrollen på den enskilda anläggningen.

3.2 Kontrollobjekt och kontrollresurser

3.2.1 Foderbranschen

3.2.1.1 Primärproduktion

En exakt siffra på antalet primärproducenter går för närvarande inte att fastställa då befintlig statistik i många avseende överlappar varandra t.ex. djurhållning eller inte på gården, hästhållare med eller utan lantbruk, etc. I grova drag uppskattas antalet primärproducenter till ca. 80 000.

3.2.1.2 Foderkedjan förutom primärproduktionen

Under 2008 har 449 foderleverantörer varit registrerade i Jordbruksverkets foderdatabas. Verksamheternas inriktning och fördelning redovisas i nedanstående tabell.

Antalet foderleverantörer inom verksamhetens inriktning

Foderleverantör	Djurkategori		Totalt antal
	Livsmedels- producerande djur	Päls- och sällskapsdjur	
Tillverkning av råvaror	-	-	110
Tillverkning av foderblandningar	61	53	114
Tillverkning av tillsatser	-	-	10
Tillverkning av förblandningar	-	-	6
Tillverkning av ”vissa produkter”	-	-	0
För in råvaror från annat EU-land	-	-	37
För in foderblandningar från annat EU-land	70	65	135
För in tillsatser från annat EU-land	-	-	10
För in förblandningar från annat EU-land	-	-	3
För in ”vissa produkter” från annat EU-land	-	-	0
För in råvaror från tredjeland	-	-	31

Foderleverantör	Djurkategori		Totalt antal
	Livsmedels- producerande djur	Päls- och sällskapsdjur	
För in foderblandningar från tredjeland	23	37	60
För in tillsatser från tredjeland	-	-	5
För in förblandningar från tredjeland	-	-	0
För in ”vissa produkter” från tredjeland	-	-	0

Antalet registrerade foderleverantörer har sedan föregående år ökat med ca 24 %. Framför allt är det registreringar av foderleverantörer som levererar och/eller för in råvaror till Sverige som har ökat. Dessutom ser vi en ökning av antalet registrerade foderleverantörer som för in foder avsedda till sällskapsdjur.

3.2.1.3 Godkända anläggningar

För att bedriva vissa verksamheter krävs godkännande från Jordbruksverket. Detaljer kring tillståndsgivningen för användning av läkemedel i foder och för de anläggningar som tillverkar bioproteiner regleras i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:81) om foder. För närvarande är ingen anläggning godkänd för produktion av bioproteiner i Sverige. Totalt 89 anläggningar varav 59 primärproducenter och 30 foderleverantörer var 2008 godkända för att blanda in läkemedel i foder. Primärproducenterna är företrädesvis svin- eller pälsdjursuppfödare.

Hygienförordningen (förordning (EG) nr 183/2005) anger att godkännande krävs för tillverkning av vissa fodertillsatser, förblandningar och foderblandningar. Inga godkännande enligt hygienförordningen föreligger avseende primärproducenter medan 13 foderleverantörer har godkännande för olika verksamheter i enlighet med hygienförordningen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 (den s.k. ”ABP-förordningen” eller ”biproduktsförordningen”) reglerar hanteringen av animaliska biprodukter dvs. animaliska produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel t.ex. för att användas som foder. I förordningen anges att godkännande krävs för

- *hanteringsställen* dvs. anläggningar som tar emot obearbetade animaliska biprodukter och levererar dem vidare till slutdestination (eventuellt efter sortering, styckning/malning, kylning/djupfrysning, syrning),

- *lagringsanläggningar* dvs. mottagande anläggningar för foderråvaror i form av bearbetat animaliskt protein (t.ex. fiskmjöl, kött- och benmjöl) som förs in från andra länder,
- *bearbetningsanläggningar* dvs. anläggningar för bearbetning av animaliska biprodukter som sedan går vidare som foderråvaror i form av t.ex. fiskmjöl och kött- och benmjöl,
- *anläggningar som tillverkar sällskapsdjursfoder* där obearbetade animaliska biprodukter används som råvara,
- anläggningar som av obearbetade animaliska biprodukter tillverkar foder till bl.a. pältdjur och djurparksdjur s.k. *uppsamlingscentraler*.

Under 2008 var 20 anläggningar godkända för tillverkning av sällskapsdjursfoder där obearbetade animaliska biprodukter användes som råvara. Åtta anläggningar var godkända som uppsamlingscentraler och fyra anläggningar var godkända för bearbetning av animaliska biprodukter för foderändamål. Sju anläggningar var godkända som hanteringsställe för animaliska biprodukter för foderändamål och 11 anläggningar var godkända som lagringsanläggningar som får föra in bearbetat animaliskt protein för foderändamål.

3.3 Rapporteringssystem

3.3.1 Registrering av anläggningar

Jordbruksverket har sedan i början av 90-talet registrerat samtliga foderleverantörer i Sverige, dvs. tillverkare och mellanhänder. I och med att foderhygienförordningen (EG) nr 183/2005 trädde i kraft ska samtliga foderföretagare, ”från jord till bord”, se till att de foderanläggningar de ansvarar för anmäls till Jordbruksverket (gäller fr.o.m. den 1 januari 2006). Dessa krav innebär att även primärproducenter, transportörer, hästägare m.fl. ska registrera sig.

För att hantera framför allt den stora mängden primärproducenter startade Jordbruksverket ett projekt som syftade till att bland annat ta fram en webbtjänst som ska finnas tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats. Här kan foderföretagare (utom foderleverantörer) registrera sig via webben. För det krävs dock en e-legitimation och att man tidigare har sökt stöd via SAM. I annat fall registrerar man sig via blankett.

För foderleverantörer finns för närvarande inget motsvarande system för egenrapportering. Foderleverantörer registreras via blankett in i ett internt system. Jordbruksverket har dock ambitionen att dessa företag framöver ska kunna utföra registreringar av foder och foderkvantiteter elektroniskt.

3.3.1.1 Anläggningsregister

Anläggningarna som anmäls enligt ovan hamnar i ett offentligt anläggningsregister som finns tillgängligt via webben. Under 2008 ingick alla foderföretagare (också foderleverantörer) i det offentliga registret.

3.3.2 Statistik

3.3.2.1 Registrering av foderprodukter

Enligt foderföreskriften SJVFS 2006:81 ska foderleverantören via blankett anmäla och lämna en beskrivning av varje enskild produkt denne är ansvarig för. Produkterna registreras i Jordbruksverkets foderdatabas. Det ska observeras att registreringen inte innebär att produkten godkänns. Registrerade foder omfattas av den offentliga kontrollen i enlighet med företagets risk- och erfarenhetsklass (se 3.1.3 Risk- och erfarenhetsmodell).

Under 2008 var 9112 aktuella foderprodukter (dvs. fodertillsatser, förblandningar eller enskilda foderblandningar) registrerade i Jordbruksverkets foderdatabas.

3.3.2.2 Råvaruförbrukning

Rapporteringskrav av råvaruförbrukning för foderleverantörerna är reglerat enligt foderföreskriften SJVFS 2006:81 och rapporteringen sker per helår. Förbrukningen redovisas i tabell 1.

Den totala användningen av foderspannmål⁹ minskar med ca. 1 % jämfört med år 2007 (tot. 1 072 tusen ton). År 2008 konstateras en ökning av användningen av majsråvaror¹⁰ med över 100 % (ca. 31 tusen ton 2007 och 67 tusen ton 2008). Veteanvändningen¹¹ inom foderindustrin minskar med 18 % (tot. 532 tusen ton) medan havre¹² ökade med 34 % (tot. 147 tusen ton) och rågvete¹³ med 46 % (tot. 95 000 ton), användningen av korn¹⁴ var relativt oförändrad (plus 2 %, tot. 179 tusen ton).

Totalanvändningen av proteinfoder¹⁵ ökade 2008 jämfört med 2007 med 11 % (ca. 551 tusen ton 2007 jämfört med ca. 611 tusen ton för 2006). Användningen av såväl sojaråvaror¹⁶ och rapsprodukter¹⁷ har ökat jämfört med 2007, 10 % respektive 15 % (tot. 255 tusen ton) respektive 286 tusen ton). Solrosfrön¹⁸ ökade från en mycket låg användning på tot. 122 ton 2007 till 1 237 ton 2008.

En uppstickare bland foderråvarorna 2008 var citruspressmassa som ökade från ingen användning tidigare år till ca 8 200 ton.

⁹ Tabell 1, 1.01-1.46

¹⁰ Tabell 1, 1.34-1.43

¹¹ Tabell 1, 1.23-1.31

¹² Tabell 1, 1.01-1.04

¹³ Tabell 1, 1.33

¹⁴ Tabell 1, 1.05-1.07

¹⁵ Tabell 1, 2.01-2.33

¹⁶ Tabell 1, 2.14-2.17 & 2.19

¹⁷ Tabell 1, 2.05-2.08

¹⁸ Tabell 1, 2.24-2.26

3.3.2.3 Foderblandningar

Rapporteringskrav av foderblandningar för foderleverantörerna är reglerat enligt Foderföreskriften SJVFS 2006:81 och rapporteringen sker för varje helår. Förbrukningen redovisas i tabellerna 2 och 3.

Produktionen av foderblandningar är stabil jämfört med 2007 där huvuddelen av produktionen är nötkreatursfoder (46 %) följd av fjäderfäfoder (24 %), grisfoder (18 %), sällskapsdjursfoder (6 %) och övriga produktionsdjur (<1 %). Totalt sett har produktionen av foder till livsmedelsproducerande djur (exkl. häst) minskat med 2,5 %.

Importen av foderblandningar för livsmedelsproducerande djur är liksom tidigare år marginell medan mer än 60 % av fodret till sällskapsdjur (inkl. häst) importeras, huvudsakligen från EU-länder (80 %) följt av Nordamerika (ca 5 %). Importen och den inhemska produktionen har minskat med ca 3 % jämfört med 2007.

3.4 Kontrollprojekt

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll ska den av medlemsstaten utsedda behöriga myndigheten se till att offentlig kontroll genomförs av levande djur, foder och livsmedel i alla led av produktions- och distributionskedjan och att användningen av foder är effektiv och ändamålsenlig. Ansvaret för den offentliga kontrollen inom foderområdet var 2008 uppdelat mellan Jordbruksverket, länsstyrelsen och kommunerna. Länsstyrelsen ansvarade för kontrollen av primärproduktionen inom tvärvillkorskontrollen och kommunerna för resterande kontroll i primärproduktionen, medan Jordbruksverket ansvarade för kontrollen hos de kommersiella foderföretagen.

Kontrollen i primärproduktionen av foder 2008 utfördes i huvudsak som en del av den fullständiga tvärvillkorskontrollen dvs. länsstyrelsen kontrollerade i de fallen alla tvärvillkor¹⁹ som var relevanta med hänsyn till respektive jordbruksföretags produktionsinriktning.

Kontrollen genomfördes som en detaljerad genomgång av rutiner, dokumentation, lokaler och utrustningens funktion och hygienstatus utifrån en upprättad checklista. Ingen provtagning ingick i rekommendationerna för kontroll av primärproduktionen.

Den kontroll som genomförs hos de kommersiella fodertillverkarna (foderleverantörerna) av Jordbruksverkets personal, sker i enlighet med en av verket årligen upprättad kontrollplan. Kontrollplanen arbetas fram utifrån den risk- och erfarenhetsmodell som föreskrivs i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2007:21) om offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter (se avsnitt 3.1.3). Genom denna modell fastställs kontrollfrekvens utifrån verksamhetens omfattning och inriktning.

¹⁹ Tvärvillkoren är ett begränsat antal regler inom olika områden, till exempel foder- och livsmedelssäkerhet som lantbrukaren/primärproducenten måste följa för att få full utbetalning av jordbrukarstödet. Överträdelse av dessa regler kan resultera i avdrag i jordbrukarstödet. Ytterligare information om tvärvillkor återfinns på Jordbruksverkets hemsida, www.sjv.se.

Den offentliga kontrollen utförs dels som en detaljerad genomgång av rutiner, dokumentation, lokaler och utrustningens funktion och hygienstatus m.m. samt eventuell provtagning av foderprodukter eller som kontrollbesök inriktade på i huvudsak provtagning.

Kontrollbesöken omfattar både *redlighetskontroller* och *säkerhetskontroller*. Exempel på redlighetskontroll kan vara kontroll av märkningsuppgifter, dokumentation och näringsinnehåll i foderprodukter. Säkerhetskontrollen kan omfatta kontroll av företagets egenkontrollsystem (HACCP; Hazard Analysis and Critical Control Point, ett verktyg för riskanalys och hantering av risker) och provtagning av foder för analys av t.ex. främmande ämnen så som t.ex. dioxin och salmonella. Ambitionen med kontrollsystemet har varit att successivt under ett antal år minska andelen redlighetskontroller i form av provtagning för analys av näringsinnehåll i foder till förmån för en ökad säkerhetskontroll. Avvikelse som berör näringsinnehåll och märkning av detta, har dock ökat från 12 % 2007 till 22 % för 2008. Jordbruksverket överväger därför att återigen öka kontrollfrekvensen på den här typen av kontroller efter att i flera år fokuserat på att öka antal säkerhetsanalyser.

Foderkontrollens omfattning fastställs under hösten året före kontrollåret utifrån föreskriven risk- och erfarenhetsmodell. För att snabbast möjligt få en verklighetsanpassad risk- och erfarenhetsklassificering av samtliga företag utarbetades kontrollplanen även under 2008 utifrån önskemålet att besöka så många företag som möjligt. Detta har inneburit att ett fåtal av företagen med ett relativt högt antal planerade kontroller för 2008 fick ett reducerat antal besök. På detta sätt skapades en möjlighet att besöka så många anläggningar som möjligt under året.

Kontrollen av kommersiella foderföretag finansieras genom avgifter och genomfördes under året av Jordbruksverkets personal med hjälp av en utarbetad checklista med därvid tillhörande anvisningar.

Företagen betalar en årlig avgift som omfattar timkostnaden för utfört arbete samt resekostnader. Eventuella analyskostnader tillkommer och betalas av företaget först efter utförd provtagning och analys. Analysmetoder och gränsvärden finns sammanställda i tabell 5.

3.4.1 Redlighetskontroll

Redlighetskontrollen består bl.a. av kontroll av näringsinnehåll i foderblandningar där jämförelse sker mellan analyserade värden och de deklarerade värden som tillverkaren redovisar på produkten. Dessa bedöms enligt de fastställda toleransgränser som gäller inom EU.

Vid bedömningen av analysresultatet inom redlighetskontrollen använder Jordbruksverket ett särskilt poäng- och betygssystem. Varje ämne som analyseras blir tilldelad en poäng från 1- 4 beroende på hur väl resultatet överensstämmer med det deklarerade värdet. Provet får sedan ett sammanvägt betyg baserat på de enskilda poängerna för varje ämne. Det högsta betyget för ett enskilt prov är 5 och det lägsta är 1. Även i de fall då deklarerat värde saknas får provet betyget 1. Om provet får betyget 1 ska foderleverantören till Jordbruksverket lämna in ett skriftligt yttrande över orsaken till avvikelsen samt en åtgärdsplan på hur liknande avvikelser ska kunna förhindras i framtiden. Redlighetskontrollen består även av kontroll av märkning av foder och att

företaget registrerat samtliga foder hos Jordbruksverket. Se även avsnitt 3.4.2.7 gällande kontroll av GMO med hänsyn till märkningskravet.

3.4.2 Säkerhetskontroller

Säkerhetskontrollen omfattar bl.a. en genomgång av anläggningens och utrustningens funktion, företagets egenkontrollprogram och HACCP-system.

Förutom en föreskriftsreglerad provtagning avseende salmonella i anläggningen (miljöprover) samt provtagning avseende salmonella och aflatoxin på vissa riskråvaror som förs in i landet ska företaget ha upprättat ett egenkontrollprogram (inklusive provtagning och analys) utifrån de förutsättningar som råder på den aktuella anläggningen.

Den offentliga kontrollen genomförs av Jordbruksverkets personal, eventuellt tillsammans med länsveterinär som ansvarar för smittskyddsläget i det aktuella länet. Säkerhetskontrollen består bl.a. av kontroll av att fodret inte innehåller främmande ämnen, spår av bearbetat animaliskt protein i foder till livsmedelsproducerande djur eller rester av läkemedelssubstanser. Under 2008 provtogs foder för analys av spår av bearbetat animaliskt protein i foder till livsmedelsproducerande djur, innehåll av dioxin, mykotoxiner, otillåtna läkemedel eller rests substanser av läkemedel, salmonella, GMO, selen och kadmium. Huvuddelen av kontrollen har dock inriktats på den mikrobiella hygien (salmonella) och kontrollen av att företagen följer förbudet att använda kött- och benmjöl vid tillverkning av foder till livsmedelsproducerande djur.

3.4.2.1 Salmonella

Enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2006:81) om foder (senast uppdaterad version SJVFS 2009:20) ska kontroll avseende salmonella utföras vid införsel av foderråvaror som kan innebära en ökad risk med avseende på salmonella. Enligt foderföreskriften ska anläggningar som tillverkar foderblandningar till livsmedelsproducerande djur förutom provtagningar i sitt egenkontrollprogram, utföra miljöprovtagningar varje vecka på föreskrivna kontrollpunkter i anläggningen för kontroll av salmonella. Anläggningar som tillverkar foderblandningar till fjäderfä ska varje vecka skicka in minst fem prover till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) för analys avseende salmonella medan anläggningar som tillverkar foderblandningar till andra livsmedelsproducerande djur än fjäderfä ska skicka in minst två prover per vecka.

Sveriges salmonellakontroll för 2008, inklusive salmonellakontrollen av foder, kommer att rapporteras separat av Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), i samarbete med Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Smittskyddsinstitutet, till EU-kommissionen. Zoonosrapporten färdigställs under våren och kan erhållas från SVA. I denna rapport, Jordbruksverkets foderkontroll 2008, återges endast en kort sammanfattning av resultaten avseende kontrollen av foder.

Inför 2008 planerades att i den offentliga kontrollen genomföra 584 salmonellaprovtagningar i anläggningssmiljöerna och 37 provtagningar på foderblandningar hos de kommersiella fodertillverkarna.

3.4.2.2 *Bearbetat animaliskt protein*

I Sverige har det varit förbjudet att utfodra idisslare med kött- och benprodukter från idisslare sedan 1991 och förbud mot användning av bearbetat animaliskt protein i foder till alla livsmedelsproducerande djur infördes den 1 januari 2001 i hela EU. Förbudet är ett viktigt led i försöket att bryta smittspridningen av BSE hos idisslare. Efter att förbudet infördes har det pågått en omfattande verksamhet för att kontrollera efterlevnaden av förbudet på såväl importerade foderråvaror, hos kommersiella fodertillverkare samt på foder inom primärproduktionen. Under 2008 kom en ändring av bilaga IV till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 att man får utfodra icke avvanda idisslande produktionsdjur med fiskmjöl i enlighet med villkoren som fastställts i bilagan.

Under 2008 genomfördes en kontroll på gårdsnivå med avseende på förekomst av kött- och benmjöl i färdigfoder. Kontrollen genomfördes i samförstånd med kommunerna (som bar kontrollansvaret för primärproduktionen) och utfördes av hyrd personal från länsstyrelserna. 200 gårdsbesök planerades och samma antal prov skulle tas för kontroll av förekomst av kött- och benmjöl.

I den offentliga kontrollen hos de kommersiella fodertillverkarna planerades det att tas ut totalt 332 prover för analys av spår efter animaliskt bearbetat protein (varje A och B-prov redovisat). Under kontrollåret 2008 planerades dessutom att analys skulle ske på 220 prover från det insända materialet från den föreskriftsreglerade salmonella- och aflatoxinkontrollen vid import av foderråvaror.

3.4.2.3 *Mykotoxiner*

Mögelgifter, eller mykotoxiner, bildas av mögelsvampar. I dag finns flera hundra mykotoxiner beskrivna. Även om halterna av mykotoxiner i regel är låga i livsmedel på den svenska marknaden kan toxinerna vara ett hälsoproblem, eftersom vissa är mycket giftiga. Olika djurslag har olika grad av känslighet för dessa gifter. Kontroll planerades under 2008 på de vanligast förekommande mykotoxinerna aflatoxin, ochratoxin, zearalenone, deoxynivalenol, fumonisiner (B1, B2 och B3), T 2 och HT 2 i både råvaror och foderblandningar till livsmedelsproducerande djur.

Aflatoxin kontrolleras också löpande genom en föreskriftreglerad kontroll i importerad råvara som är markerad med A1 eller A2 i bilaga 4 i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:81) om foder. För att säkerställa att importerade foderråvaror inte innehåller förhöjda halter av aflatoxin, är mottagaren skyldig att låta analysera partiet med avseende på aflatoxin.

Om gränsvärdet för aflatoxin överskrids, får inte fodret säljas eller användas förrän Jordbruksverket beslutat om åtgärd. Gränsvärdena för aflatoxin är olika beroende på till vilka djurslag foderråvarorna ska användas. För ochratoxin, zearalenone, deoxynivalenol, fumonisiner (B1 och B2) finns riktvärden (SJVFS 2006:81) för olika typer av foder och djurslag.

59 prover för aflatoxinkontroll och 100 prover för kontroll av övriga mykotoxiner planerades i den offentliga kontrollen under 2008.

3.4.2.4 Dioxiner

Dioxiner är ett samlingsnamn som i dagligt tal används för ett stort antal miljöföroreningar. Gemensamt för dioxinerna är att de har en likartad kemisk struktur och innehåller mycket klor. PCB:er är en annan stor grupp ämnen som också innehåller mycket klor, och vissa PCB:er har likartad kemisk struktur som dioxiner. PCB är en förkortning för polyklorerade bifenyl. Dioxiner och PCB:er är svårnedbrytbara och fettlösliga och lagras därför under lång tid huvudsakligen i fettvävnaden hos människor och djur. För att begränsa spridningen i livsmedelskedjan finns det åtgärdströsklar för dioxiner och dioxinlika PCB:er i foder. Dessa finns att finna i bilaga 10 i Foderföreskriften (SJVFS 2006:81). Åtgärdströsklar är gränsvärden som anger när den som är ansvarig för det aktuella foderpartiet är skyldig att utreda orsaken till en specifik kontamination och om möjligt vidta åtgärder för att reducera eller eliminera densamma.

47 foder planerades att provtas för analys med avseende på dioxin i den offentliga kontrollen under 2008.

3.4.2.5 Tungmetaller

Gällande tungmetaller planerades provtagning med avseende på bly, kadmium och kvicksilver.

Bly kan påträffas i mineralfoder men kan också finnas i tillsatser av gruppen spårelement. Bly har en toxisk verkan och ansamlas i biologisk vävnad.

Kadmium förekommer naturligt i miljön till följd av vulkanisk aktivitet men även industriell verksamhet har ökat bakgrundsvärdena. Kadmium återfinns ofta som förorening i mineralråvaror som t.ex. fosfater. Till skillnad från andra tungmetaller finns kadmium även i vegetabiliska råvaror, främst de med mycket skaldelar som t.ex. havre.

Kvicksilver hör inte till de livsnödvändiga mineralerna utan är ett gift. Trots förbud mot ex. metylkvicksilverbetat utsäde och kvicksilver i mätinstrument finns stora mängder kvicksilver i omlopp i vårt samhälle.

55 analyser med avseende på tungmetaller planerades under 2008.

3.4.2.6 Läkemedel och koccidiostatika

2008 planerades två kontroller av ”ej tillåtna substanser” och ”överföring av koccidiostatika mellan tillverkningsstater” enligt nedan. Rätt inblandad halt kontrollerades inte under kontrollåret.

1. Kontroll av ej tillåtna substanser:

Tillväxtantibiotika (lågdosgiva av antibiotika som gynnar tillväxten):
Monensin, Tylosinfosfat

Koccidiostatika: Amprolium

2. Kontroll av överföring av koccidiostatika mellan tillverkningsstater: Narasin, Klortetracyclin

53 prov planerades för kontroll av ej tillåtna substanser och 41 prov för kontroll av eventuell överföringsproblematik mellan batcher.

3.4.2.7 GMO

I foder är det endast tillåtet att använda GMO och GM-produkter som är godkända inom EU för foderändamål. Kontroll av att bestämmelserna följs kan ske genom provtagning och analys men även genom kontroll av märkning och dokumentation. Om en råvara är oavsiktligt eller tekniskt oundvikligt förorenad med en genetiskt modifierad råvara och om föroreningen inte överstiger 0,9 % behöver råvaran inte GMO-märkas. Detta gäller endast under förutsättning att fodertillverkarna kan styrka att sådan inblandning är oavsiktlig eller tekniskt oundviklig. Inför 2008 planerade Jordbruksverket att ta 31 prover av foder för GMO-kontroll, varav 30 foderråvaror och ett importerat foder.

3.4.2.8 Melamin

Under 2007 uppmärksammades fall med medveten inblandning av melamin i foder i sällskapsdjursfoder i USA. Melamin är ett plastliknande ämne som inte är tillåtet att sätta till foder. I höga halter kan ämnet ge mycket allvarliga hälsoeffekter om det konsumeras. Problemet med melamin har främst varit förknippat med importerade proteinrika råvaror. Jordbruksverket planerade att provta 8 foder på importerade sällskapsdjursfoder under 2008 för kontroll av melamin.

3.4.3 Kontroll av rutiner, lokaler och företagens egenkontroll

En övergripande kontroll av företaget och anläggningen genomfördes även under kontrollåret 2008. Denna kontroll omfattar en genomgång av dokumentation, en besiktning av anläggningen samt provtagning i miljön med avseende på salmonella. Kraven kring läkemedels- och koccidiostatikahantering kontrollerades, förutsatt att foderblandningar innehållande läkemedel eller koccidiostatika tillverkades på anläggningen.

Besiktningen av anläggningen innefattar dokumentationskontroll samt hur väl företaget följer de krav som finns om god ordning och rengöring samt förekomst av egenkontrollsystem (HACCP). Lokalerna ska vara utformade på ett sådant sätt att rengöring underlättas och att risken för kontaminering och skador på produkterna minimeras. På tillverkande anläggningar tas slutligen prover i miljön för kontroll av salmonella. Prover kan med fördel tas över hela anläggningen men då med viss övervikt till kritiska punkter i tillverkningskedjan.

Kontrollen genomförs av tillsynsenhetens foderinspektörer eventuellt tillsammans med en länsveterinär i det aktuella området. Vid besöket utförs kontrollen efter de checklistor som framtagits för kontroll av foderanläggningar. Tillsammans med en besöksrapport översänder inspektören en kopia på checklistan samt det resultat som framkommit vid besöket till foderföretaget.

Har några brister påtalats i rapporten ska företaget enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2006:81) om offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter inom en månad efter besöket inkomma med en skriftlig bekräftelse på att anmärkningarna är åtgärdade eller inlämna en åtgärdsplan avseende anmärkningarna i rapporten. Om denna åtgärdsplan inte inkommer inom föreskrivna tid skickas ett föreläggande ut till företaget. Inkommen åtgärdsplan ska godkännas av Jordbruksverket.

Inför kontrollåret 2008 planerades att i den offentliga kontrollen besöka 267 tillverkare av foderblandningar, importörer och råvaruföretag. Det planerades att ta ca 1530 prover för analys med avseende på att kontrollera säkerheten av foderprodukterna och tillverkningsmiljöerna.

3.5 Måluppfyllelse

3.5.1 Primärproduktionen

Under år 2008 genomfördes 870 s.k. fullständiga tvärvillkorskontroller relevanta inom foder. Jordbruksverket har ingen information om foderkontroll utöver tvärvillkorskontrollen.

3.5.2 Foderleverantörer

Under 2008 års offentliga kontroll genomfördes totalt 163 kontrollbesök d.v.s. 61 % av de planerade besöken. Målet för kontrollen hos de kommersiella foderleverantörerna är ett 100 % uppfyllande av kontrollplanen. En måluppfyllelse på 61 % kan inte anses vara tillfredsställande och åtgärder behöver vidtas för att nästkommande år nå upp till detta mål. Trots att samtliga kontroller inte genomfördes som planerat finns inga indikationer på att detta skulle ha påverkat målet gällande säkert foder. Flertalet av kontrollobjekten som ej blev besökta under 2008 är småföretag som enligt risk- och erfarenhetsmodellen inte förväntas att besökas varje år. De företag där det ej genomfördes någon kontroll under 2008 kommer att prioriteras under 2009. Under 2008 omorganiserades administrationen av foder och ABP inom Jordbruksverket vilket kan ha medfört att man satsade mycket tid på att fastställa nya rutiner.

3.5.2.1 Redlighetskontroll

Under 2008 kontrollerades näringsinnehållet med avseende på råprotein, råfett, växttråd och aska i 332 foderprodukter. Vatteninnehållet i våtfoder till hund och katt analyserades i 12 prov. 15 foderprover togs ut för analys av koppar och 1 svinfoder analyserades för innehåll av zink. Innehåll av aminosyrorna lysin och metionin kontrollerades genom provtagning på 11 respektive 14 foderblandningar avsedda till svin och fjäderfä. Se även avsnitt 3.4.2.7 gällande kontrollen av GMO med hänsyn till märkningskraven.

3.5.2.2 Säkerhetskontroll

Salmonella

Under 2008 togs 24 foderprover samt 485 miljöprover ut i den offentliga kontrollen och sändes till SVA för analys avseende salmonella.

Dessutom provtogs totalt 719 sändningar avseende salmonella på importerade foderråvaror. Sammanställning över provtagningar gällande salmonella på importerade riskråvaror redovisas i tabell 4. Kvantiteter av importerad vegetabilisk foderråvara redovisas i tabell 1.

I den föreskriftsreglerade obligatoriska veckoprovtagningen hos fodertillverkare som tillverkar foder till livsmedelsproducerande djurslag, togs under föregående år 8774 miljöprover. I flera fall har företagen tagit ut fler miljöprover per vecka än det föreskrivna minimiantalet.

Notera att det i ovanstående sammanställningen inte ingår eventuella miljöprovtagningar som utförts av foderföretagen utöver de föreskriftsreglerade veckoprovtagningarna, vilka har analyserats vid annat laboratorium än SVA och i vilka salmonella ej har påvisats.

Kött och benmjöl

Under 2008 togs i den offentliga provtagningen 305 prov (varje A- och B-prov redovisat) på färdiga foderblandningar för analys avseende spår av bearbetat animaliskt protein (kött- och benmjöl) d.v.s. ca 92 % av det planerade antalet. Totalt har 176 prov analyserats från det insända materialet från den föreskriftsreglerade salmonella- och aflatoxinkontrollen vid import av foderråvaror. Det motsvarar 80 % av det planerade antalet.

Under året besöktes 203 gårdar. Totalt provtogs 203 foder, d.v.s. ett prov per besökstillfälle och gård. Av samtliga prover togs 127 prov på nötfoderblandningar, 28 prov på färdigfoder till svin, 25 prov på hästfoder, 11 prov på färdigfoder till får samt 11 prov på foderblandning avsett till fjäderfä och 1 på råvara.

Mykotoxiner

Vid den föreskriftsreglerande importkontrollen provtogs 229 sändningar för kontroll av förekomst av aflatoxin. 51 prover togs i den offentliga kontrollen med avseende på aflatoxin.

I den offentliga kontrollen på foderanläggningar har totalt 92 prov tagits för analys av innehåll av eventuella mykotoxiner förutom aflatoxiner (ochratoxin, deoxynivalenol, fumonisiner, zearalenone, HT2 och T2) varav 58 prov togs på råvaror och 34 prov på färdiga foderblandningar vilket är 92 % av det totalt planerade antalet prov.

Dioxiner

I den offentliga kontrollen under 2008 har 41 prov analyserats för kontroll av dioxin varav 38 prov tagits på foderblandningar och 3 prov på råvaror d.v.s. ca 87 % av det planerade antalet.

Tungmetaller

Innehåll av tungmetaller har kontrollerats i spårelement och mineralfoder i 49 st prov, vilket är 89 % av antalet planerade prov. Proven togs på 30 foderblandningar och 19 råvaror.

Läkemedel och koccidiostatika

Det togs under 2008 ut 46 prov för kontroll av användning av icke tillåtna läkemedel samt 31 prov för kontroll av eventuell överföringsproblematik av läkemedel och koccidiostatika. Detta resulterade i att ca 87 respektive 76 % av det planerade antalet prov blev genomförda.

GMO

Under 2007 kontrollerade Jordbruksverket totalt 24 foderråvaror avseende GMO, vilket motsvarar 80 % av antalet planerade prov. Foderproverna togs ut hos svenska fodertillverkare och analyserades för att bestämma såväl halten GMO som vilka specifika GMO det handlade om. Proven bestod av foderråvaror som inte var GMO-märkta fördelat på 14 soja, 5 majs och 3 raps. Dessutom provtogs 2 sojaråvaror som var GMO-märkta.

Melamin

Jordbruksverket kontrollerade under 2008 melamininnehållet i 6 importerade våtfoder till sällskapsdjur vilket motsvarar 75 % av de planerade proverna.

3.6 Ej planerad kontroll

3.6.1 Salmonella i nötlunga

I den offentliga kontrollen påvisades det under 2008 ett positivt foderprov avseende salmonella. Provet var taget på en importerad nötlunga. Serotypningen visade på S. Muenster. Den råvara som fanns kvar i lager hos företaget spärrades och partier som släppts ut på marknaden återkallades. Lokalerna sanerades och provtagning genomfördes av Jordbruksverkets inspektör efter genomförd sanering med negativa resultat avseende salmonella.

3.6.2 Animaliskt protein i foder

Under 2008 hittades en allvarlig avvikelse vid kontroll av spår av animaliskt protein i foder hos en primärproducent. Denna avvikelse medförde en åtalsanmälan av en icke-registrerad foderleverantör vilken saknade godkännande för sin hantering av foder innehållande animaliskt protein. Dessutom skickades ett föreläggande till den primärproducent som på sin gård utfodrade grisar med foder innehållande animaliskt protein samtidigt som denne höll idisslare på anläggningen, utan att för detta vara godkänd hos Jordbruksverket.

3.6.3 Antibiotikarester i drank

Under sommaren 2008 översändes ett antal meddelanden till medlemsländerna via kommissionens varningssystem Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF), att rester av antibiotika påvisats i biprodukter från etanolindustrin vilka sedan hade använts

som foder. I vissa fall var analysvärdena mycket höga. Vid vidare utredning såg man att ett flertal länder rutinmässigt använt sig av antibiotika för att kontrollera den bakteriella tillväxten under fermentationsstegen i produktionen. Inga spår av antibiotiksrester hittades i den kontroll som genomfördes i Sverige under 2008, se 5.3 Extra offentlig kontroll.

3.6.4 Fynd av dioxiner i svinkött från Irland

Den 6 december 2008 gick irländska republikens myndighet FSAI ut med pressmeddelande att man vid rutinkontroll hittat förhöjda halter av PCB vid laboratorieanalyser av svinkött. Halterna som uppmätts låg ca 100 gånger över gränsvärdet. Med anledning av detta uppmanades den irländska livsmedelsindustrin att återkalla allt irländskt svinkött och svinköttsprodukter producerat från grisar slaktade på Irland (ej Nordirland). Enligt utredning har dioxinerna hamnat i köttet genom att de funnits i djurfoder. Det kontaminerade fodret visade sig vara brödmjöl som direkttorkats med rökgas i en tork som eldats med felaktig olja, därav de höga halterna. Brödmjölet har sedan använts av 10 grisproducenter som blandat sitt foder på gården och deras sammanlagda produktion motsvarade ca 10 % av Irlands produktion. Dessa 10 % har dock bearbetats och blandats i produkter så att det kan ha påverkat ca 80 % av den totala svinköttsproduktionen på Irland. Även 38 nötköttsproducenter använde samma råvara. I Sverige visade sig att svinsvålar från Irland i viss utsträckning använts som råvara vid tillverkning av fett, grevar och gelatin i en svensk anläggning. Genomförda analyser visade att dioxininnehållet i gelatin och grevar var under gränsvärdet. I fettet uppmättes nivåer som i något fall var nära gällande gränsvärde. Uppföljande kontroller av foderblandningar i vilka det aktuella fettet ingått visade på betryggande låga värden.

4 Efterlevnad hos företag och produkter

4.1 Antal och typ av bristande efterlevnad

4.1.1 Primärproduktionen

Av de 870 gårdar som kontrollerades avseende foder i tvärvillkorskontrollen lämnades anmärkningar på totalt 32 gårdar dvs. ca. 4 % av de kontrollerade gårdarna.

Kontrollfrekvensen är strax över 1 % vilket utifrån tvärvillkorens krav på 1 % är att betrakta som ett uppfyllt mål. Baserat på avvikelsernas frekvens och typ finns ur folk- och djurhälsoperspektivet ingen indikation på att frekvensen behöver höjas under kommande år.

Utöver dessa anmärkningar dokumenterades 68 lantbrukare ha anmärkningar inom livsmedelsområdet. Då frågeställningarna inom foder- och livsmedel i tvärvillkors-sammanhang i princip är identiska är dessa anmärkningar även relevanta för fodersäkerheten.

De anmärkningar som lämnades inom foderområdet avsåg:

- Risken för kontamination via brister i
 - o avfallshantering (8 st),
 - o hantering av kemiska substanser och andra produkter som inte är godkända som foder (4 st).
- Brister avseende dokumentation avseende användning av växtskydds- och/eller bekämpningsmedel (13 st).
- Spårbarhet dvs.
 - o dokumentation avseende försålda foder (5 st),
 - o dokumentation avseende inköpta foder (1 st).
- Brister i utnyttjandet av genomförda analyser (1st).

4.1.2 Redlighetskontroll hos foderleverantörer

Vid kontrollen av näringsinnehållet i foder under 2008 genomfördes analyser på totalt 332 foder där innehåll av råprotein, råfett, växttråd och aska kontrollerades. Analyssvaren jämfördes med de deklarerade värden som uppgivits på förpackningarna. Totalt har 65 krav på yttrande sänts ut av Jordbruksverket. Svar har inkommit för 33 av dessa. Yttranden som inkommer följs upp av Jordbruksverket för att säkerställa att foderleverantören har vidtagit de åtgärder de kan för att förhindra att detta händer igen. Samtliga yttrandesvar som inkommit har godkänts av Jordbruksverket.

Kontroll av vatteninnehåll i våtfoder har genomförts på totalt 12 foder. Avvikelse påvisades i fem av dessa. I de flesta fall består avvikelsen av att företaget inte deklarerat för vatteninnehållet i fodret. En av avvikelserna var ett resultat av för högt vatteninnehåll jämfört med det deklarerade värdet. Krav på yttrande har sänts ut till företagen där de ombeds att till Jordbruksverket inkomma med förklaringar till avvikelsen samt de åtgärder de planerar att vidta för att återupprepning inte ska ske.

Analys har även genomförts för innehåll av koppar, zink och aminosyror lysin och metionin. Totalt togs 15 foder ut för kontroll av innehåll av koppar och ett prov för kontroll av zink. Avvikelse fanns i 7 av fodren där kopparinnehållet kontrollerades samt i det prov där zinkinnehållet kontrollerades. Yttrande har sänts ut till företagen men ingen av avvikelserna har varit av sådan karaktär att ytterligare åtgärder ansetts vara nödvändiga.

Vid kontrollbesök sammanställs en rapport där samtliga iakttagelser från inspektören dokumenteras. Se även avsnitt 3.4.2.7 gällande kontrollen av GMO med hänsyn till märkningskravet.

4.1.3 Säkerhetskontroll hos foderleverantörer

Vid avvikelser på säkerhetsanalyser startar Jordbruksverket en utredning för att så långt det är möjligt förhindra att kontaminerat foder når marknaden. Utredning av vad som skett och vilka följderna av det inträffade är utreds av företaget tillsammans med Jordbruksverket.

4.1.3.1 Salmonella

Totalt togs 2197 prov på vegetabiliska foderråvaror varav 17 var positiva avseende salmonella. Den vanligast förekommande serotypen var *S. Livingstone* (n=4). Utöver dessa prov togs 894 miljöprover i anläggningar för förädling av raps avsett att användas i foder. Av dessa var 6 positiva varav 4 prov var av serotyp *S. Senftenberg*.

Under 2008 togs totalt 2571 prov på foder med animaliskt ursprung samt från miljöer i anläggningar som hanterar animaliska biprodukter, varav 7 prov visade sig vara positiva avseende salmonella.

I den obligatoriska veckoprovtagningen som skedde under 2008, togs 8774 prov för kontroll av salmonella hos fodertillverkare som tillverkar foder till livsmedelsproducerande djur, varav 36 var positiva. De positiva proverna representerade 17 olika serotyper där *S. Typhimurium* var den vanligast förekommande (n=13).

I den offentliga kontrollen, utförd av Jordbruksverkets personal, togs under året 2008 totalt 509 prov ut för analys av salmonella varav 485 prov togs i miljöerna i och i kring foderanläggningen samt att 24 prov togs på färdigt foder.

Ett av dessa prov var taget på en importerad nötlunga och visade sig positivt avseende på salmonella. Serotypningen som genomfördes visade på *S. Muenster*. Den råvara som fanns kvar i lager hos företaget spärrades och partier som släppts ut på marknaden återkallades. Lokalerna sanerades och provtagning genomfördes av Jordbruksverkets inspektör efter genomförd sanering med negativa resultat avseende salmonella.

De positiva fynd som redovisas ovan kan i vissa fall vara uppföljningsprover i samband med utredning med anledning av positivt fynd i en anläggning. De första uppföljningsproverna, i samband med positiva fynd i anläggningarna, ska tas ut i fabriken före rengöring och desinfektion. Det görs för att ge en bild av hur stor spridningen är av salmonella i fabriken.

4.1.3.2 Kött- och benmjöl

Under 2008 hittades tre avvikelser i samband med kontroll av kött- och benmjöl på foder i primärproduktionen i den kontroll som genomförs av länsstyrelsens personal på uppdrag av Jordbruksverket. Dessa tre avvikelser har utretts av Jordbruksverket. Endast en av avvikelserna var så allvarlig att den kommer resultera i aktiva åtgärder från Jordbruksverket. Enligt förordning (999/2001) är det förbjudet att utfodra idisslare med kött- och benmjöl, även hanteringen av dessa produkter måste godkännas av Jordbruksverket om det finns en risk att idisslare eller foder till idisslare kommer i kontakt med kött- och benmjöl. I detta fall handlar det om en primärproducent som utfodrar svin med fiskmjöl på en gård där även idisslare hålls utan att ha ett godkännande av Jordbruksverket för denna verksamhet. Primärproducenten i sin tur hade köpt in fodret från en lokal foderleverantör som inte var registrerad hos Jordbruksverket. Primärproducenten hade heller inget godkännande för hantering av fiskmjöl och blandade dessutom foder till fler olika djurslag på samma anläggning. 2008 är första året som avvikelser funnits vid kontroll av spår av animaliskt protein i foder hos primärproducenter. Av de totalt tre funna avvikelserna var två ett resultat av felinblandning hos foderleverantören. Under 2009 kommer samma antal prov att tas ut för kontroll. Jordbruksverket anser att då provtagningen är slumpmässig tyder årets avvikelser inte på något ökat problem med animaliskt protein i foder inom primärproduktionen.

I den offentliga kontrollen under året påvisades även spår av bearbetat animaliskt protein i en importerad betfiber. Råvaran placerades omgående i karantän på anläggningen och en utredning påbörjades av Jordbruksverket i syfte att spåra källan. Företaget som importerat råvaran bidrog i utredningen med uppgifter kring transport och hantering av produkten i Sverige. Då inget i utredningen tyder på att kontamination skett vare sig vid transporter eller vid hanteringen här i Sverige, anser Jordbruksverket att det troligaste är att dessa spår av animaliskt protein härstammar från marken och medföljt produkten vid skörd.

Restriktionerna för användning av kött- och benmjöl i foder återfinns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati. Dessa restriktioner har länge utgjort en av hörnstenarna i bekämpandet av vidare spridning av BSE (Galna kosjukan) och såväl kommissionen som OIE fäster den största vikt vid att en adekvat kontroll genomförs. I och med att OIE nu står i begrepp att äntligen kategorisera länder vad det gäller BSE och Sverige enligt liggande förslag tillsammans med Finland har en unikt gynnsam situation inom EU när det gäller denna kategorisering, måste det anses vara en riktig strategi att fortsatt genomföra en offentlig kontroll som av utomstående uppfattas som tillfredställande.

4.1.3.3 Mykotoxiner

Inte i något fall av de 229 fodersändningar som kontrollerades inom den föreskriftsreglerade egenkontrollen avseende förekomst av aflatoxin, har för höga halter kunnat påvisas. Några avvikelser påvisades inte heller vid den offentliga kontrollen. Inte heller har förhöjda halter, över gränsvärde eller över rekommendationer, har kunnat påvisas under de närmst föregående åren. Mykotoxiner kan ha en negativ inverkan på animalieproduktionen i många avseenden vilket gör att Jordbruksverket planerar att bibehålla provtagningsfrekvensen även under kommande år trots att avvikelser inte har påvisats, allt för att kontrollera att ökade problem inte uppstår.

4.1.3.4 Dioxiner

Inga spår av dioxin har kunnat påvisas i den offentliga kontrollen under kontrollåret 2008. Eftersom det under de senaste åren inte framkommit några avvikelser i en bred dioxinprovtagning är det för kommande kontrollverksamhet av intresse att rikta kontrollen mer mot de råvaror som anses vara mer riskbenägna, t.ex. fiskmjöl.

4.1.3.5 Tungmetaller

Under 2008 noterades tre prov med för höga värden med avseende på tungmetaller, två avvikelser gällde bly och en avvikelse kadmium. Det var två foderleverantörer som var berörda. Företagen meddelades och utredning pågår. Inga orsaker till de förhöjda gränsvärdena har vid skrivande stund ännu påvisats. Kontrollen av tungmetaller i foder bedöms fortfarande vara en viktig säkerhetsparameter och planeras att fortgå även kommande år. Liksom för dioxiner finns det ett intresse av att rikta kontrollen mot vissa specifika råvaror, t.ex. har det under det senaste året i ett flertal rapporter påtalats problem med råvaror från bl.a. Kina.

4.1.3.6 Läkemedel och koccidiostatika

Proven tagna avseende kontroller av läkemedel och koccidiostatika gav inga avvikande resultat. För att förhindra oundviklig korskontamination av koccidiostatika och histomonostatika i foder de inte är avsedda för, fastställdes i början av 2009 högsta tillåtna halter för oundviklig korskontamination av koccidiostatika och histomonostatika i foder i enlighet med direktiv 2002/32/EG. Ändringen av direktivet medför en ändring av bilaga 11 "Gränsvärden för främmande ämnen i foder" i foderföreskriften. Antalet anläggningar som hanterar läkemedel och koccidiostatika har stadigt minskat under de senaste åren och denna specialisering samt de striktare rutiner som införts inom näringen medför att foderleverantörerna idag överlag hanterar dessa substanser på ett tillfredställande sätt. Då läkemedel och koccidiostatika är viktiga säkerhetsparametrar ur ett folkhälsoperspektiv planeras kontrollen på olika frågeställningar och substanser att fortgå även kommande år.

4.1.3.7 Läkemedelsförbrukning

Läkemedelsstatistik presenteras i tabellerna 6-11. Mängden läkemedel anges i kg aktiv substans enligt ATC-systemet²⁰. Uppgifterna avser enbart läkemedel och koccidiostatika som distribueras via foder antingen i form av inhemsk fodertillverkning eller införsel (avseende fiskodlingar) för användning inom landet. Uppgifterna är inhämtade från tillverkarnas egna förbrukningsuppgifter till Jordbruksverket samt från Fiskhälsan FH AB i Älvkarleby. För pälsdjur har ingen användning av klortetracyclin registrerats men dock har användningen av tylosinfosfat ökat. Förbrukningen av läkemedel via fodret till fisk har inte ändrats nämnvärt. Det har skett en ökning av narasin till fjäderfä, från 12154 kg 2007 till 13180 2008. Förbrukningen av zinkoxid ökade jämfört med 2007 (17300 kg 2007 jämfört med 24573 kg 2008) men detta är en naturlig följd med tanke på den ökade spridningen av smågrisdiarré. (Dvs. fler drabbade besättningar) samt den ökade fodertillverkningen. Tylosinfosfat och andra antibakteriella medel har dock minskat sedan 2007 (tabell 8, 9 och 11). Ingen läkemedelsförbrukning till nöt registrerades.

4.1.3.8 GMO

Jordbruksverkets kontroll av foderråvaror 2008 visade på förekomst av låga halter godkända GMO under tröskelvärde på 0,9 % (spår) i en stor del av proverna. Någon användning av otillåtna GMO i foder har inte påvisats. Spår av den godkända genetiskt modifierade sojan (GM-sojan) MON 4-3-2 påvisades i 73 % av de 22 ”traditionella” foderråvarorna som inte var GMO-märkta. Om man bara ser till sojaråvarorna påvisades spår av GM-soja i 85 % av proverna. Dessa resultat är i stort sett av samma storleksordning som resultaten från motsvarande kontroll som Jordbruksverket utförde på foder 2007.

I de två sojaråvaror som var GMO-märkta visade analysen att de innehöll den godkända genetiskt modifierade sojan MON 4-3-2.

Utifrån Jordbruksverkets kontroller under senare år kan man se en trend i att andelen spår av framför allt GM-soja ökar. Jordbruksverkets GMO-kontroll av foderråvaror 2008 pekar i samma riktning. En stor del av den soja som odlas i världen är genetiskt modifierad. Då råvarorna hanteras i flera led från odling till import finns det en risk att oavsiktlig inblandning av GM-sojan kan ske. Företagen ska kunna visa att de så långt som möjligt försöker undvika GMO i foder om inte fodret ska GMO-märkas. Jordbruksverket kommer fortsättningsvis att följa utvecklingen och kontrollera råvaror som används i svensk fodertillverkning för att undersöka GMO-innehållet.

4.1.3.9 Melamin

I Jordbruksverkets kontroll av spår av melamin i importerat sällskapsdjursfoder under 2008 konstaterades inga avvikelser. Länder inom EU har dock under senare delen av 2008 rapporterat fynd av melamin i olika foder och livsmedel bland annat i mjölkprodukter och sojaprodukter från Kina. Särskilda villkor infördes därför för import

²⁰ ”Anatomical Therapeutic Chemical classification system” = ett gemensamt skandinaviskt system bestående av 14 huvudgrupper uppdelade efter var eller hur läkemedlet verkar. FASS VET. Läkemedel för veterinärmedicinskt bruk, 2002. LINFO Läkemedelsinformation AB, Box 17608, 118 92 Stockholm

av sådana råvaror till EU genom kommissionens beslut 2008/798/EG senast ändrat genom kommissionens beslut 2008/921/EG. Som en följd av detta har Jordbruksverket avsevärt förstärkt kontrollen av melamin i foder under 2009, främst gällande proteinrika foderråvaror och importerade sällskapsdjursfoder.

4.1.4 Kontroll av rutiner, lokaler och egenkontrollen

Från kontrollen som genomförts av Jordbruksverkets personal vad det gäller rutiner, dokumentation och egenkontrollsystem har de flesta företag inga eller ett fåtal ringa anmärkningar. Dessa ringa anmärkningar utgör ingen överhängande risk för att fodret ska försämrats, utan består oftast av anmärkningar gällande företagets skriftliga rutiner. De flesta avvikelser som rapporterats under året 2008 gäller avsaknad av dokumenterade skriftliga rutiner t.ex. gällande städrutiner. Frekvensen av dessa avvikelser är störst på mindre anläggningar med ett fåtal anställda. Brister har även kunnat påvisas i dokumentationen av företagets riskvärderingar och HACCP. Totalt har 58 företag av de 163 besökta någon form av kommentar eller avvikelse som ska åtgärdas. Foderinspektörens rapport delges företaget som inom en månad till Jordbruksverket ska inkomma med en åtgärdsplan som omfattar de avvikelser som rapporterats. Denna plan ska redogöra för vad företaget tänker vidta för åtgärder för att åtgärda de brister som uppkommit vid kontrollbesöket. Är anmärkningen av ringa karaktär gör inspektören en kontroll av att företagen åtgärdat anmärkningen vid nästa tillsynsbesök. Har anmärkningen en större alvarlighetsgrad måste företagen mer grundligt redogöra hur anmärkningen kommer att hanteras och åtgärdas och Jordbruksverket vidtar de åtgärder som krävs i varje specifikt fall. Av de totalt 58 företag där avvikelser rapporterats har endast 43 inkommit med en åtgärdsplan. För resterande företag genomför Jordbruksverket en uppföljning där åtgärdsplan skriftligen begärs in. Uppföljning av samtliga avvikelser kommer att ske vid nästkommande kontrollbesök.

5 Beslut om åtgärder mot företag och produkter

5.1 Primärproduktion

För de 32 tvärvillkorsanmärkningar som anmälts till Länsstyrelserna avseende foder har avdrag genomförts på jordbrukarstödet med mellan 1 – 5 %.

5.2 Foderleverantörer

Yttrande om avvikelser funna vid kontroll av foder

Vid avvikelser i provtagningskontrollen begärs för samtliga avvikelser av redlighetsanalyser ett yttrande in från företagen. Totalt har 65 yttranden sänts ut av Jordbruksverket. Svar har vid skrivande stund inkommit för 33 av dessa. Yttranden som inkommer följs upp av Jordbruksverket för att säkerställa att foderleverantören har vidtagit de åtgärder de kan för att förhindra att detta händer igen. Samtliga yttrandesvar som inkommit har godkänts av Jordbruksverket.

Vid avvikelser på säkerhetsanalyser startar Jordbruksverket en utredning för att så långt det är möjligt förhindra att kontaminerat foder inte når marknaden. Utredning av vad som skett och vilka följderna av det inträffade är utreds av företaget tillsammans med Jordbruksverket.

Begäran om åtgärdsplan utifrån avvikelser vid kontroll

Foderinspektörens rapport delges företaget som inom en månad till Jordbruksverket ska inkomma med en åtgärdsplan som omfattar de avvikelser som rapporterats. Av de totalt 58 företag där avvikelser rapporterats har vid skrivande stund endast 43 inkommit med en åtgärdsplan. För resterande företag genomför Jordbruksverket en uppföljning där åtgärdsplan skriftligen begärs in. Uppföljning av samtliga avvikelser kommer att ske vid nästkommande kontrollbesök.

Märkning av foder

Under 2008 påbörjades 16 utredningar avseende märkning av foder till häst och sällskapsdjur. Utredningarna visade på brister avseende märkningens utformning och påståenden avseende produkternas effektivitet inklusive olika former av läkemedels påståenden. Sju fall har avslutats i och med att företagen åtgärdat bristerna i märkningen. I brist på aktivitet eller vilja att åtgärda märkningsproblemen har Jordbruksverket i tre fall, i enlighet med artikel 14 i förordning (EG) nr 183/2005, tillfälligt upphävt registreringen som foderföretagare. För återstående sex ärenden pågår en fortsatt diskussion med företagen.

Spår av bearbetat animaliskt protein i foder

I den offentliga kontrollen under året påvisades även spår av bearbetat animaliskt protein i en importerad betfibrer. Råvaran placerades omgäende i karantän på anläggningen och en utredning påbörjades av Jordbruksverket i syfte att spåra källan. Företaget som importerat råvaran bidrog i utredningen med uppgifter kring båttransport och hantering av produkten i Sverige. Då inget i utredningen tyder på att kontamination

skett vare sig vid transporter eller vid hanteringen här i Sverige, anser Jordbruksverket att det troligaste är att dessa spår av animaliskt protein härstammar från marken och medföljt produkten vid skörd.

GMO

Yttrande har begärts in av företagen i de två fall då GM-soja påvisats i majsråvaror. Vidare kontrollerades vid kontrollbesök på foderanläggningarna även GMO-märkning samt att företagen har dokumentation som styrker att foderråvaror inte ska innehålla GMO i de fall det inte handlar om GMO-märkta råvaror.

5.3 Extra offentlig kontroll

Extra offentlig kontroll kan genomföras som uppföljning av bristande efterlevnad av regelverket. Kostnaderna för den extra offentliga kontrollen belastas det kontrollerade företaget.

5.3.1 Kontroll av antibiotikarester i drank

Under sommaren 2008 översändes ett antal meddelanden till medlemsländerna via kommissionens varningssystem Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF), att rester av antibiotika påvisats i biprodukter från etanolindustrin vilka sedan hade använts som foder. I vissa fall var analysvärdena mycket höga. Vid vidare utredning såg man att ett flertal länder rutinemässigt använt sig av antibiotika för att kontrollera den bakteriella tillväxten under fermentationsstegen i produktionen. Utifrån denna information genomfördes i Sverige en kontroll av att antibiotika eller andra substanser med antibakteriella egenskaper inte fanns i foder som tillverkats av biprodukter från etanolindustrin. Tre anläggningar kontrollerades och provtogs under hösten för kontroll i detta syfte på vilka man totalt tog ut 6 prover. Inga spår av antibiotikarester kunde påvisas i de uttagna proven.

6 Tabeller

Tabell 1 Råvaror ingående i foderblandningar samtliga djurslag

Tabell 2 Tillverkad och importerad kvantitet foderblandningar

Tabell 3 Tillverkad och importerad kvantitet foderblandningar per djurslag

3.1 Fördelat på användningsområde

3.2 Fördelat på fodertyp

3.3 Fördelat på foderstruktur

3.4 Fördelat på land

3.5 Fördelat på processmetod

3.6 Fördelat på konserveringsform

Tabell 4 Provtagning av Salmonella 2008

Tabell 5 Analyismetoder och gränsvärden

Tabell 6 Totalförbrukning av kg aktiv substans inblandat i foder till samtliga djurslag 2008

Tabell 7 Förbrukning av läkemedel mot protozoer inblandat i foder till höns och slaktkycklingar 2008

Tabell 8 Förbrukning av läkemedel mot protozoer inblandat i foder till övriga fjäderfä 2008 samt totalförbrukningen

Tabell 9 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till svin 2008

Tabell 10 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till odlad fisk 2008

Tabell 11 Förbrukning av läkemedel i foder till pälsdjur och övriga djurslag 2008

Tabell 1 Råvaror ingående i foderblandningar samtliga djurslag (ton/år)

Table 1 Feed material in compound feed for all animals (tonnes/year)

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÅ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÅ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
01. Spannmål; produkter och biprodukter / <i>Cereal grains; products and byproducts</i>																		
01.01 havre <i>oats</i>			318	53	26 187	5	42 457	55	50 651	434	10 351	3	36	23	2 633	278	132 314	798
01.02 havregryn <i>oat flakes</i>											47		35		104		186	
01.03 kli av skalad havre <i>oat middlings</i>	62		62		386		142	2	6 234	126	4011	1 252			1 251	1	12 024	1 381
01.05 korn <i>barley</i>			1 421		77 155	148	1 7 460	106	67 139	11 812	2 448	6	537	23	1 886	181	166 625	12 276

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
01.06 kornfodermjöl <i>barley middlings</i>											114	14					14	114
01.08 riskross <i>rice broken</i>													37	1 976			37	1 976
01.13 malet foderris <i>ground fodder rice</i>														66				66
01.17 hirs <i>millet</i>																5		5
01.18 råg <i>rye</i>					1 347		61		3 393						9		4 809	
01.19 rågfodermjöl <i>rye middlings</i>													14				14	
01.23 vete <i>wheat</i>			9		103 300	5 418	221 786	553	53 565	4 123	5305	4	15 696		1 776	26	401 427	10 124

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
01.24 vetefodermjöl <i>wheat middlings</i>			1 558		18 007		2 338		17 092		686				297		38 420	
01.26 vetekli <i>wheat bran</i>	241		5 323		14 458		8404		4 9 062		7 378		677		1 776		81 754	
01.27 vetegroddar <i>wheat germ</i>	1										12		6				17	
01.33 rågvete <i>triticale</i>					9 612		14 538		70 788				16		532		95 486	
01.34 majs <i>maize</i>		396	223		1 883	6 577	2 499	30 552	2 142	7 595	121	208	1910	265	52	143	8 605	45 340
01.35 majsfodermjöl <i>maize middlings</i>						360		708		6302	1	2				158	1	7529
01.37 majsgröddar, expeller <i>maize germ, expeller</i>								792										792

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
01.38 majsgroddar, extraherade <i>maize germ, extracted</i>														729				729
01.39 majs glutenfoder <i>maize gluten feed</i>														31				31
01.40 majs gluten <i>maize gluten</i>		45	45		413	298	624	1109	139	766		2	1	260	1	179	1 178	2613
01.43 maltgroddar <i>malt culms</i>					342		3 255		9 584						168		13 350	
01.44 torkad drav <i>brewers' dried grains</i>					6												6	
01.45 torkad drank <i>distillers' dried grains</i>	1170		1181		1 528		63		28 153	172	25		433		468		30 669	172
02 Oljehaltiga frön eller frukter; produkter och biprodukter <i>Oil seeds and fruits; products and byproducts</i>																		
02.05 raps <i>rape seed</i>					664		8 453		1031						10		10 157	

Foderråvara <i>Feed material</i>	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
02.06 raps, expeller <i>rape seed, expeller</i>			346	244	268	5 294	36	584	6 157	19 580	2				10	152	6 472	25 610
02.07 raps, extraherad <i>rape seed, extracted</i>	3305	292	4 746		2581	34 405	215	22 591	96 915	85 966				520	625	100 230	143 587	
02.12 palmkärnor, expeller <i>palm kernel, expeller</i>										38 670					470		39 139	
02.13 palmkärnor, extraherade <i>palm kernel, extracted</i>			241			282				27 182					90		27 554	
02.14 soja(böner), rostad(e) <i>soya(bean), toasted</i>			18		38	219	61	905	944	10 729				6	135	1048	11 987	
02.15 soja(böner), extraherade och rostade <i>soya(bean), extracted, toasted</i>		3 7906	25 185		1 660	31 737	341	93 489	3910	104 426	4	248		35	35	659	5950	230 594
02.17 soja(bön)proteinkoncentrat <i>soya(bean), protein concentrate</i>		14	14		520	1 563		545	86	1 788		57				2	606	3 955

Foderråvara <i>Feed material</i>	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN <i>PIG</i> SE ^a	SVIN <i>PIG</i> INF ^b	FJÄDER- FÄ <i>POULTRY</i> SE ^a	FJÄDER- FÄ <i>POULTRY</i> INF ^b	NÖT <i>CATTLE</i> SE ^a	NÖT <i>CATTLE</i> INF ^b	HÄST <i>HORSE</i> SE ^a	HÄST <i>HORSE</i> INF ^b	HUND, KATT <i>DOG, CAT</i> SE ^a	HUND, KATT <i>DOG, CAT</i> INF ^b	ÖVR. <i>OTHER</i> SE ^a	ÖVR. <i>OTHER</i> INF ^b	TOT. <i>TOTAL</i> SE ^a	TOT. <i>TOTAL</i> INF ^b
02.18 vegetabilisk olja <i>vegetable oil</i>		1	1		32	62	134	798	128		38	140	97		12		440	1 000
02.19 soja(bön)skal <i>soy/bean) hulls</i>							3		173	857	56			23	7	198	920	
02.24 solrosfrön <i>sunflower seed</i>		1200	242				4									1190	4	1190
02.25 solrosfrön, extraherade <i>sunflower seed, extracted</i>							39				4							43
02.27 linfrön <i>linseed</i>	2		2				48	14	2				1				51	14
02.28 linfrön, expeller <i>linseed, expeller</i>	4		13		3				185		34	51	62		14		299	51
02.29 linfrön, extraherade <i>linseed, extraced</i>														75				75

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
03 Frön från baljväxter; produkter och biprodukter / <i>Legume seeds; products and byproducts</i>																		
03.02 guarmjöl, extraherat <i>guar meal, extracted</i>														3				3
03.08 ärter <i>peas</i>	3		3		1 468	389	2 400	627	3 324	189	7	5	1		75	3	7 274	1 213
03.11 åkerböna <i>horse beans</i>					803				604						11		1418	
04 Stamknölar, rotfrukter och rötter; produkter och biprodukter / <i>Tubers and roots; products and byproducts</i>																		
04.01 (socker)betmassa <i>(sugar) beet pulp</i>			1 747		105	1 215			7057	72 955	192	1 983	331		112	1 451	7795	77 604
04.02 (socker)betmelass <i>(sugar) beed molasses</i>	600		608		1004	505	2	40	12 891	10 429	658	1 392			217	459	14 772	12 825
04.03 melasserad pressmassa	10 332		11 023		421	183			5505	8 618	1 152	2024	40		582	1 283	7700	12 108

Foderråvara <i>Feed material</i>	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
<i>(sugar) beet pulp, molassed</i>																		
04.05 (bet)socker (beet) sugar					2				1 726		50				7			1 785
04.06 sötpotatis <i>sweet potato</i>															765			765
04.10 potatisstärkelse <i>potato starch</i>													5					5
04.11 potatisprotein <i>potato protein</i>		35	35		998	982	435	319	42	89	412	202	34	149	1	1	1 922	1 742
04.12 potatisflingor <i>potato flake</i>													48		15			63
04.14 förklistad potatisstärkelse <i>pre-gelatinised potato starch</i>											5							5

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
05 Andra frön och frukter; produkter och biprodukter/Other seeds and fruits; products and byproducts																		
05.01 johannesbröd <i>carob pods</i>														10				10
05.02 citruspressmassa <i>citrus pulp</i>									8 224									8 224
05.04 tomatpressmassa <i>tomato pulp</i>														1				1
06 Vallfoder och grovfoder/Forage and roughage																		
06.01 lusernmjöl <i>lucerne meal</i>					16	16	87	61	2044	2 136	869	2 744			3101	253	6117	5 210
06.02 lusern, pressat <i>lucerne pomace</i>												27						27

Foderråvara <i>Feed material</i>	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN <i>PIG</i> SE ^a	SVIN <i>PIG</i> INF ^b	FJÄDER- FÄ <i>POULTRY</i> SE ^a	FJÄDER- FÄ <i>POULTRY</i> INF ^b	NÖT <i>CATTLE</i> SE ^a	NÖT <i>CATTLE</i> INF ^b	HÄST <i>HORSE</i> SE ^a	HÄST <i>HORSE</i> INF ^b	HUND, KATT <i>DOG, CAT</i> SE ^a	HUND, KATT <i>DOG, CAT</i> INF ^b	ÖVR. <i>OTHER</i> SE ^a	ÖVR. <i>OTHER</i> INF ^b	TOT. <i>TOTAL</i> SE ^a	TOT. <i>TOTAL</i> INF ^b
06.05 grönmjöl <i>grass meal</i>		26	199		15	179	100	829	191	4 826	1260	472			89	227	1655	6 532
07 Andra växter; produkter och biprodukter / <i>Other plants; products and byproducts</i>																		
07.01 sockerrörsmelass <i>(sugar) cane molasses</i>											1						1	
07.04 algmjöl <i>seaweed meal</i>						3							5	1			8	1
08 Mjolkprodukter / <i>Milk products</i>																		
08.01 skummjölkspulver <i>skimmed-milk powder</i>		4	4			25							7			1	7	26
08.03 vasslepulver <i>whey powder</i>						702												702

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN <i>PIG</i> SE ^a	SVIN <i>PIG</i> INF ^b	FJÄDER- FÅ <i>POULTRY</i> SE ^a	FJÄDER- FÅ <i>POULTRY</i> INF ^b	NÖT <i>CATTLE</i> SE ^a	NÖT <i>CATTLE</i> INF ^b	HÄST <i>HORSE</i> SE ^a	HÄST <i>HORSE</i> INF ^b	HUND, KATT <i>DOG, CAT</i> SE ^a	HUND, KATT <i>DOG, CAT</i> INF ^b	ÖVR. <i>OTHER</i> SE ^a	ÖVR. <i>OTHER</i> INF ^b	TOT. <i>TOTAL</i> SE ^a	TOT. <i>TOTAL</i> INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
08.04 vasslepulver, laktosreducerat <i>whey powder, low in sugar</i>						37												37
08.05 vassleproteinpulver <i>whey protein powder</i>														4		16		20
08.06 kaseinpulver <i>caein powder</i>																1		1
08.07 laktospulver <i>lactose powder</i>					1001	231		40	1 970	5	15				31	0	3017	276
09 Produkter från landdjur/Land animal products																		
09.01 köttmjöl <i>meat meal</i>													1 194	298		281	1 194	579
09.02 kött- och benmjöl <i>meat- and bone-meal</i>													982				982	

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
09.04 grevar greaves													325				325	
09.05 fjäderfämjöl poultry meal													15	3 827	20		35	3 827
09.06 fjäderfämjöl, hydrolyserat feather meal, hydrolysed													0			188		188
09.07 blodmjöl blood meal													140	43			140	43
09.08 animaliskt fett animal fat					177	187	2 814	79					1 790				4 781	266
10 Fiskar, andra marina djur; produkter och biprodukter <i>Fish, other animals; products and byproducts</i>																		
10.01 fiskmjöl/fish meal		54	54		323	3 231	12	1 127					59	363			395	4 721

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
10.02 fisklimvatten, kondenserat <i>fish solubles, condensed</i>		94	94															
10.03 fiskolja <i>fish oil</i>														2				2
11 Mineraler/Minerals																		
11.01 kalciumkarbonat <i>calcium carbonate</i>	2810		2 847		14 336		29 541	447	12 182		494		5	4	302	6	56 860	457
11.02 kalciummagnesiumkarbonat <i>calcium and magnesium carbonate</i>									20		48							68
11.03 kalkhaltiga havsalger (maerl) <i>calcareous marine algae (Maerl)</i>	13								54									54
11.04 magnesiumoxid <i>magnesium oxide</i>	16		16		10	18		551	576	11	22				3	2	575	618

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
11.05 magnesiumsulfat <i>magnesium sulfate</i>																		
11.06 dikalciumfosfat <i>dicalcium phosphate</i>											6			19			6	19
11.07 monodikalciumfosfat <i>mono-dicalcium phosphate</i>					2	697	1	13	2								5	710
11.10 monokalciumfosfat <i>monocalcium phosphate</i>	19		19		3400	163	3607	1 519	625	8	187	7	14		25	2	7858	1 699
11.13 koksalt <i>sodium chloride</i>			2750		1630	2071	537	1069	7 881	3 969	5 526	183	2	17	53	95	15 628	7 404
11.14 magesiumpropionat <i>magnesium propionate</i>														2				2
11.15 magnesiumfosfat <i>magnesium phosphate</i>					43				408		133				3		586	

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
11.17 mononatriumfosfat <i>mono-sodium phosphate</i>											1						1	
11.18 natriumbikarbonat <i>sodium bicarbonate</i>	41		41				314	201		34				1			314	236
12 Diverse/Miscellaneous																		
12.01 bageri och pastaprodukter och biprodukter därav <i>bakery and pasta products and byproducts</i>					5 000		2 889		1 935				44		24		9 892	
12.04 fettsyror <i>fatty acids</i>	246		289		3 394	58	11 885	371	25 194	3 719	295				98	2	40 866	4 151
12.05 salter av fettsyror <i>salts of fatty acids</i>	83		83							490		3		0				493

Foderråvara <i>Feed material</i>	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>														
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b	
13 Övriga produkter^e /Remaining products^e																			
Öv02. Produkter och biprodukter av korn av säd <i>Products and by-products of cereal grains</i>			16 675		639		13				1		1				655		
Öv03. Oljehaltiga frön eller frukter <i>Oil seeds, oil fruits</i>		28					12										204	12	204
Öv04. Produkter eller biprodukter av oljehaltiga frön eller frukter <i>Products and by-products of oil seeds or oil fruits</i>											25							25	
Öv06. Produkter och biprodukter av frön från grönsaker <i>Products and by-products of legume seeds</i>											1							1	

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
Öv07. Rotknölar och rötter <i>Tubers and roots</i>											7		28	1			35	1
Öv08. Produkter och biprodukter av rotknölar och rötter <i>Products and by-products of tubers and roots</i>													27				27	
Öv09. Andra produkter och biprodukter från bearbetningen av sockerbeta <i>Other products and by-products from the sugar beet processing industry</i>	1												5				5	
Öv10. Andra frön, frukter, deras produkter och biprodukter <i>Other seeds and fruits, their products and by-products</i>											15						15	
Öv11. Foder, däri inbegripet grovfoder					66		1 221		595								1 882	

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
<i>Forages and roughage</i>																		
Öv12. Andra växter, deras produkter och biprodukter <i>Other plants, their products and by-products</i>																		
Öv13. Produkter och biprodukter vid bearbetning av sockerrör <i>Products and by-products of the sugar cane processing industry</i>					1					19					6		26	
Öv14. Produkter och biprodukter av mjölk <i>Milk products and by-products</i>															3		3	
Öv15. Produkter av landdjur <i>Land animal products</i>													10 874	739	1600		12 474	739
Öv16. Fisk, andra vattendjur, deras produkter och biprodukter <i>Fish and other marine animals,</i>							4			6			52	287	1550		1612	287

	RÅVARAN EJ ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material not used in own feed production (tonnes)</i>				RÅVARAN ANVÄND I EGEN FODERTILLVERKNING (ton) <i>Feed material used in own feed production (tonnes)</i>													
	SE ^a	INF ^b	SSE ^c	UTF ^d	SVIN PIG SE ^a	SVIN PIG INF ^b	FJÄDER- FÄ POULTRY SE ^a	FJÄDER- FÄ POULTRY INF ^b	NÖT CATTLE SE ^a	NÖT CATTLE INF ^b	HÄST HORSE SE ^a	HÄST HORSE INF ^b	HUND, KATT DOG, CAT SE ^a	HUND, KATT DOG, CAT INF ^b	ÖVR. OTHER SE ^a	ÖVR. OTHER INF ^b	TOT. TOTAL SE ^a	TOT. TOTAL INF ^b
Foderråvara <i>Feed material</i>																		
<i>their products and by-products</i>																		
Öv17. Mineraler <i>Minerals</i>					353		238	19	614		29	5	809		21		2063	24
Öv18. Diverse <i>Miscellaneous</i>					2081	1 127	4 219	2 222	13 762	850	1 282	36	192	517	337	19	21 873	4 771

a Råvaran är tillverkad i Sverige och inköpt under 2008./ The feed material is produced in Sweden and purchased in 2008

b Råvaran är tillverkad i annat land än Sverige och införd under 2008/ The feed material is produced outside Sweden and imported or traded in 2008

c Råvaran är såld inom Sverige under 2008 /The feed material is sold in Sweden in 2008

d Råvaran är såld utanför Sverige under 2008 /The feed material is sold outside Sweden in 2008

e Råvaror som inte tas upp i förteckningen (Bilaga C i direktiv 98/67/EG)/Certain constituents of non-listed feed materials (Part C in directive 98/67/EG)

**Tabell 2 Tillverkad och importerad kvantitet foderblandningar
(1000 ton/år)**

Table 2 Produced and imported quantities of compound feed (1000 tonnes/year)

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Djur utom sällskapsdjur/ <i>Animals except pet animals</i>	2096
Sällskapsdjur/ <i>Pets</i>	139
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	8,57
Summa/Sum	2 243

2.1 Fördelning mellan länder/*Distribution between countries*

Djur utom sällskapsdjur/*Animals except pet animals*

Sverige/ <i>Sweden</i>	2074
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	18,0
Nordamerika/ <i>North America</i>	0,05
Australien/ <i>Australia</i>	<0,01
Malaysia	0,12
Norge/ <i>Norway</i>	4,08
Pakistan	0,03
Summa/Sum	2 096

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Sällskapsdjur/Pets	
Sverige/Sweden	52,9
EU utom Sverige/EC except Sweden	80,3
Nordamerika/North America	4,72
Australien/Australia	0,02
Japan	0,01
Kina/China	<0,01
Liechtenstein	0,06
Norge/Norway	0,04
Taiwan	<0,01
Thailand	0,68
	Summa/Sum 139
Ospecificerat/Unspecified	
Sverige/Sweden	8,20
EU utom Sverige/EC except Sweden	0,37
Nordamerika/North America	<0,01
Nya Zeeland/New Zealand	<0,01
Taiwan	<0,01
	Summa/Sum 8,57

2008

1000 ton/år

1000 tonnes/year

2.2 Fördelat på djurslag/*Distribution between animal categories*

Djur utom sällskapsdjur/*Animals except Pets*

Nöt/ <i>Cattle</i>	1031
Svin/ <i>Pigs</i>	402
Fjäderfä/ <i>Poultry</i>	542
Får och get/ <i>Sheep and goat</i>	10,5
Fisk/ <i>Fish</i>	12,4
Ren/ <i>Reindeer</i>	7,72
Vilt/ <i>Wild animals</i>	1,01
Pälsdjur/ <i>Fur animals</i>	24,3
Laboratoriedjur/ <i>Experimental Animals</i>	0,04
Häst/ <i>Horse</i>	58,8
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	5,84
Summa/Sum	2 096

Sällskapsdjur/*Pets*

Kanin/ <i>Rabbit</i>	2,14
Hund/ <i>Dog</i>	76,7
Katt/ <i>Cat</i>	57,9
Fågel/ <i>Bird</i>	1,21
Akvariefisk/ <i>PetFish</i>	0,03
Gnagare/ <i>Rodent</i>	0,15

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,52
	Summa/Sum 139
 Ospecificerat/<i>Unspecified</i>	
Fjäderfä/ <i>Poultry</i>	1,04
Vilt/ <i>Wild animals</i>	0,31
Laboratoriedjur/ <i>Experimental Animals</i>	<0,01
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	7,22
	Summa/Sum 8,57

Tabell 3 Tillverkad/importerad kvantitet foderblandningar per djurslag (1000 ton/år)

Table 3 Manufactured and imported quantities of compound feed (1000 tonnes/year)

3.1 Fördelat på användningsområde/*Divided by usage*

3.2 Fördelat på fodertyp/*Divided by feed type*

3.3 Fördelat på foderstruktur/*Divided by feed structure*

3.4 Fördelat på land/*Divided by country of origin*

3.5 Fördelat på processmetod/*Divided by process method*

3.6 Fördelat på konserveringsform/*Divided by form of preservation*

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>

3.1 Fördelat på användningsområde/*Divided by usage*

Nöt/*Cattle*

Kalv/ <i>Calves</i>	10,0
Mjök kor/ <i>Dairy cows</i>	849
Ungnöt, köttjur/ <i>Young Cattle, meat</i>	142
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	30,5

Summa/*Sum* 1 031

Svin/*Pigs*

Slaktsvin/ <i>Pigs for fattening</i>	256
Smågris/ <i>Piglets</i>	60,0

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Suggor, avel/ <i>Sows, breeders</i>	85,1
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	1,52
	Summa/Sum 402
Fjäderfä/Poultry	
Anka, gås/ <i>Duck, goose</i>	0,52
Kalkon/ <i>Turkey</i>	12,5
Kycklingmammor/ <i>Mother-hen</i>	39,1
Livkyckling/ <i>Chicken, breeders</i>	30,7
Slaktkyckling/ <i>Chickens for fattening</i>	218
Struts/ <i>Ostrich</i>	0,22
Värphöns/ <i>Layers</i>	239
Övriga Fjäderfä/ <i>Other Poultry</i>	3,38
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	<0,01
	Summa/Sum 543
Fisk/Fish	
Odlad fisk/ <i>Cultured Fish</i>	12,4
	Summa/Sum 12,4

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Häst/Horse	
Föl, avel/ <i>Foal, breeders</i>	2,37
Motionshäst/ <i>Horse, exercise</i>	10,2
Tävlingshäst/ <i>Horse sport</i>	30,5
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	15,8
	Summa/Sum 58,8
Hund/Dog	
Valp/ <i>Puppy</i>	3,69
Vuxen hund/ <i>Adult Dog</i>	71,9
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	1,16
	Summa/Sum 76,7
Katt/Cat	
Kattunge/ <i>Kitten</i>	0,94
Vuxen katt/ <i>Adult Cat</i>	56,3
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,65
	Summa/Sum 57,9

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Akvariefisk/<i>PetFish</i>	
Akvariefisk/ <i>PetFish</i>	0,03
	Summa/Sum 0,03
 Fågel/<i>Bird</i>	
Burfågel/ <i>Pet Bird</i>	1,21
	Summa/Sum 1,21
 Får och get/<i>Sheep and goat</i>	
Får och get/ <i>Sheep and goat</i>	10,5
	Summa/Sum 10,5
 Gnagare/<i>Rodent</i>	
Gnagare/ <i>Rodent</i>	0,15
	Summa/Sum 0,15
 Kanin/<i>Rabbit</i>	
Kanin/ <i>Rabbit</i>	2,14
	Summa/Sum 2,14

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Laboratoriedjur/Experimental Animals	
Laboratoriedjur/Experimental Animals	0,04
Summa/Sum	0,04
Ospecificerat/Unspecified	
Ospecificerat/Unspecified	13,6
Summa/Sum	13,6
Pälsdjur/Fur animals	
Pälsdjur/Fur animals	24,3
Summa/Sum	24,3
Ren/Reindeer	
Ren/Reindeer	7,72
Summa/Sum	7,72

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>

Vilt/Wild animals

Vilt/Wild animals	1,32
Summa/Sum	1,32

3.2 Fördelat på fodertyp/Divided by feed type

Nöt/Cattle

Dietfoder/Dietetic feed	<0,01
Energi/Feed with extra energy content	0,46
Färdigfoder/Complete feed	666
Helfoder/Complete feed	33,0
Koncentrat/Supplementary (>5% of Complete feed)	300
Mineralfoder/Mineral feed	27,8
Mjöl/Mealersättning/Milk replacers	1,17
Premix/Supplementary (<5% of Complete feed)	1,05
Vitaminer/Supplements, vitamin	1,65
Övriga tillskott/Other supplementary feed	0,26
Summa/Sum	1 031

Svin/Pigs

Dietfoder/Dietetic feed	<0,01
Färdigfoder/Complete feed	60,7

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	257
Koncentrat/ <i>Supplementary (>5% of Complete feed)</i>	68,5
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	0,04
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	14,3
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	0,01
Övriga tillskott/ <i>Other supplementary feed</i>	2,32
	Summa/Sum 402
 Fjäderfä/Poultry	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	5,04
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	472
Koncentrat/ <i>Supplementary (>5% of Complete feed)</i>	65,2
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	<0,01
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	0,43
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	<0,01
Övriga tillskott/ <i>Other supplementary feed</i>	<0,01
	Summa/Sum 543

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Fisk/Fish	
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	12,4
	Summa/Sum 12,4
 Häst/Horse	
Dietfoder/ <i>Dietetic feed</i>	0,01
Energi/ <i>Feed with extra energy content</i>	<0,01
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	52,4
Godis/ <i>Treats</i>	0,01
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	1,20
Koncentrat/ <i>Supplementary (>5% of Complete feed)</i>	2,35
Melasserat foder/ <i>Molassed feed</i>	0,02
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	1,76
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	0,41
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	0,40
Övriga tillskott/ <i>Other supplementary feed</i>	0,22
	Summa/Sum 58,8
 Hund/Dog	
Dietfoder/ <i>Dietetic feed</i>	2,40
Energi/ <i>Feed with extra energy content</i>	<0,01
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	0,272

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Godis/Treats	1,57
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	72,3
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	<0,01
Mjöl/ <i>Meal</i> ersättning/ <i>Milk replacers</i>	<0,01
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	0,01
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	0,03
Övriga tillskott/ <i>Other supplementary feed</i>	0,11
	Summa/Sum
	76,7
 Katt/Cat	
Dietfoder/ <i>Dietetic feed</i>	0,81
Energi/ <i>Feed with extra energy content</i>	<0,01
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	1,00
Godis/ <i>Treats</i>	0,07
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	55,8
Mjöl/ <i>Meal</i> ersättning/ <i>Milk replacers</i>	0,02
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	0,16
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	<0,01
Övriga tillskott/ <i>Other supplementary feed</i>	0,07
	Summa/Sum
	57,9

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Akvariefisk/PetFish	
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	<0,01
Summa/Sum	<0,01
Fågel/Bird	
Godis/Treats	<0,01
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	1
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	<0,01
Summa/Sum	1,21
Får och get/Sheep and goat	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	5,00
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	3,18
Koncentrat/ <i>Supplementary (>5% of Complete feed)</i>	0,27
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	1,95
Mjöl/ <i>Mealkersättning/Milk replacers</i>	0,02
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	0,03
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	0,02
Summa/Sum	10,5

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Gnagare/Rodent	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	0,12
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	0,04
Summa/Sum	0,15
Kanin/Rabbit	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	1,62
Godis/Treats	<0,01
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	1
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	<0,01
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	0,01
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	<0,01
Summa/Sum	2,13
Laboratoriedjur/<i>Experimental Animals</i>	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	<0,01
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	<0,01
Mjöl/ <i>Mealersättning/Milk replacers</i>	<0,01
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	0,04
Summa/Sum	0,04

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Ospecificerat/Unspecified	
Dietfoder/ <i>Dietetic feed</i>	0,01
Energi/ <i>Feed with extra energy content</i>	0,25
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	0,29
Godis/ <i>Treats</i>	<0,01
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	4,46
Koncentrat/ <i>Supplementary (>5% of Complete feed)</i>	1,16
Melasserat foder/ <i>Molassed feed</i>	0,01
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	3,26
Mjöl/ <i>Mealersättning/Milk replacers</i>	<0,01
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	2,04
Vitaminer/ <i>Supplements, vitamin</i>	0,11
Övriga tillskott/ <i>Other supplementary feed</i>	1,99
	Summa/Sum 13,6
 Pälsdjur/<i>Fur animals</i>	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	6,90
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	17,4
Premix/ <i>Supplementary (<5% of Complete feed)</i>	<0,01
	Summa/Sum 24,3

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Ren/Reindeer	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	5,78
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	1,94
Summa/Sum	7,72
Vilt/Wild animals	
Färdigfoder/ <i>Complete feed</i>	0,50
Helfoder/ <i>Complete feed</i>	<0,01
Koncentrat/ <i>Supplementary (>5% of Complete feed)</i>	0,15
Mineralfoder/ <i>Mineral feed</i>	0,67
Summa/Sum	1,32

3.3 Fördelat på foderstruktur/*Divided by feed structure*

Nöt/Cattle

Flytande/ <i>Liquid feed</i>	0,08
Granulat/ <i>Granulate</i>	13,6
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	6,77
Mjöl/ <i>Meal</i>	54,9
Pasta/ <i>Paste</i>	<0,01
Pellets	921

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	29,7
Slicksten, balja/ <i>Salt lick</i>	5,01
Tabletter och kapslar/ <i>Tablets and capsules</i>	<0,01
	Summa/Sum
	1 031
 Svin/Pigs	
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	1,33
Granulat/ <i>Granulate</i>	0,54
Mjöl/ <i>Meal</i>	62,1
Pellets	62,8
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	275
Semimoist	0,40
	Summa/Sum
	402
 Fjäderfä/Poultry	
Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	0,45
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	<0,01
Mjöl/ <i>Meal</i>	12,5
Pellets	216
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	313
Semimoist	0,60
	Summa/Sum
	543

2008 1000 ton/år <i>1000 tonnes/year</i>
--

Fisk/Fish

Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	1,45
Granulat/ <i>Granulate</i>	0,29
Pellets	10,6
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	0,08
Summa/Sum	12,4

Häst/Horse

Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	0,11
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	0,34
Granulat/ <i>Granulate</i>	0,93
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	6,56
Mjöl/ <i>Meal</i>	14,4
Pasta/ <i>Paste</i>	<0,01
Pellets	27,2
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	8,16
Semimoist	<0,01
Slicksten, balja/ <i>Salt lick</i>	0,59
Snitslat och flingor/ <i>Flakes</i>	0,50
Summa/Sum	58,8

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>

Hund/Dog

Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	52,1
Blötfoder/ <i>Wet feed</i>	0,24
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	<0,01
Granulat/ <i>Granulate</i>	<0,01
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	1,60
Mjöl/ <i>Meal</i>	0,09
Pasta/ <i>Paste</i>	<0,01
Pellets	11,2
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	1,00
Semimoist	0,14
Snitslat och flingor/ <i>Flakes</i>	<0,01
Tabletter och kapslar/ <i>Tablets and capsules</i>	0,02
Våtfoder/ <i>Wet feed</i>	10,3
	Summa/Sum
	76,7

Katt/Cat

Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	19,3
Blötfoder/ <i>Wet feed</i>	4,48
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	0,14
Granulat/ <i>Granulate</i>	<0,01
Mjöl/ <i>Meal</i>	0,24
Pasta/ <i>Paste</i>	<0,01

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Pellets	5,00
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	0,02
Semimoist	0,02
Tabletter och kapslar/ <i>Tablets and capsules</i>	<0,01
Våtfoder/ <i>Wet feed</i>	28,7
	Summa/Sum 57,9
 Akvariefisk/<i>PetFish</i>	
Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	<0,01
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	<0,01
Granulat/ <i>Granulate</i>	<0,01
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	<0,01
Mjöl/ <i>Meal</i>	<0,01
Pellets	0,01
Snitslat och flingor/ <i>Flakes</i>	0,01
Tabletter och kapslar/ <i>Tablets and capsules</i>	<0,01
	Summa/Sum 0,03
 Fågel/<i>Bird</i>	
Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	<0,01
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	<0,01
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	1,20

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<i>Pellets</i>	<0,01
	Summa/Sum 1,20
Får och get/Sheep and goat	
<i>Granulat/Granulate</i>	0,17
<i>Mjöl/Meal</i>	0,30
<i>Pellets</i>	8,45
<i>Pellets-kross/Crushed Pellets</i>	<0,01
<i>Slicksten, balja/Salt lick</i>	1,54
	Summa/Sum 10,5
Gnagare/Rodent	
<i>Mix och musli/Mix and Flakes</i>	0,13
<i>Pellets</i>	0,03
	Summa/Sum 0,15
Kanin/Rabbit	
<i>Bitar och briketter/Bits and briquets</i>	0,16
<i>Flytande/Liquid feed</i>	<0,01
<i>Mix och musli/Mix and Flakes</i>	0,11
<i>Mjöl/Meal</i>	0,33

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Pellets	1,46
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	<0,01
Slicksten, balja/ <i>Salt lick</i>	<0,01
Snitslat och flingor/ <i>Flakes</i>	0,07
Tabletter och kapslar/ <i>Tablets and capsules</i>	<0,01
	Summa/Sum 2,13
Laboratoriedjur/<i>Experimental Animals</i>	
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	<0,01
Mjöl/ <i>Meal</i>	0,04
Pellets	<0,01
	Summa/Sum 0,04
Ospecificerat/<i>Unspecified</i>	
Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	0,01
Flytande/ <i>Liquid feed</i>	0,14
Granulat/ <i>Granulate</i>	<0,01
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	<0,01
Mjöl/ <i>Meal</i>	3,83
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	<0,01
Pasta/ <i>Paste</i>	<0,01
Pellets	2,14

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Pellets-kross/ <i>Crushed Pellets</i>	4,04
Slicksten, balja/ <i>Salt lick</i>	3,40
Snitslat och flingor/ <i>Flakes</i>	<0,01
Tabletter och kapslar/ <i>Tablets and capsules</i>	<0,01
Våtfoder/ <i>Wet feed</i>	<0,01
	Summa/Sum 13,55
 Pälsdjur/<i>Fur animals</i>	
Blötfoder/ <i>Wet feed</i>	11,96
Mjöl/ <i>Meal</i>	<0,01
Pellets	0,02
Våtfoder/ <i>Wet feed</i>	12,3
	Summa/Sum 24,3
 Ren/<i>Reindeer</i>	
Pellets	<0,01
	Summa/Sum <0,01
 Vilt/<i>Wild animals</i>	
Bitar och briketter/ <i>Bits and briquets</i>	0,18
Mix och musli/ <i>Mix and Flakes</i>	0,13

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Mjöl/ <i>Meal</i>	<0,01
Pellets	0,31
Pellets kross / <i>Crushed Pellets</i>	0,03
Slicksten, balja/ <i>Salt lick</i>	0,67
Summa/Sum	1,32

3.4 Fördelat på land/*Divided by country of origin*

Nöt/Cattle

Sverige/ <i>Sweden</i>	1027
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	4,12
Summa/Sum	1 031

Svin/Pigs

Sverige/ <i>Sweden</i>	402
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	0,03
Norge/ <i>Norway</i>	0,74
Summa/Sum	402

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Fjäderfä/Poultry	
Sverige/Sweden	543
	Summa/Sum 543
Fisk/Fish	
EU utom Sverige/EC except Sweden	9,05
Norge/Norway	3,34
	Summa/Sum 12,4
Häst/Horse	
Sverige/Sweden	54,1
EU utom Sverige/EC except Sweden	4,53
Nordamerika/North America	0,04
Australien/Australia	<0,01
Malaysia	0,12
Norge/Norway	<0,01
Pakistan	0,03
	Summa/Sum 58,8
Hund/Dog	
Sverige/Sweden	35,3

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	37,2
Nordamerika/ <i>North America</i>	4,18
Australien/ <i>Australia</i>	<0,01
Kina	<0,01
Norge/ <i>Norway</i>	0,03
Thailand	0,01
	Summa/Sum 76,7
 Katt/Cat	
Sverige/ <i>Sweden</i>	15,4
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	41,4
Nordamerika/ <i>North America</i>	0,44
Australien/ <i>Australia</i>	0,01
Liechtenstein	0,06
Thailand	0,67
	Summa/Sum 57,9
 Akvariefisk/<i>PetFish</i>	
Sverige/ <i>Sweden</i>	<0,01
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	0,02
Nordamerika/ <i>North America</i>	<0,01
Japan	0,01

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Taiwan	<0,01
	Summa/Sum 0,03
Fågel/Bird	
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	1,20
Nordamerika/ <i>North America</i>	<0,01
	Summa/Sum 1,20
Får och get/Sheep and goat	
Sverige/ <i>Sweden</i>	10,4
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	0,09
	Summa/Sum 10,5
Gnagare/Rodent	
Sverige/ <i>Sweden</i>	0,02
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	0,13
	Summa/Sum 0,15
Kanin/Rabbit	
Sverige/ <i>Sweden</i>	1,75

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	0,30
Nordamerika/ <i>North America</i>	0,09
Summa/Sum	2,14
 Laboratoriedjur/<i>Experimental Animals</i>	
Sverige/ <i>Sweden</i>	0,04
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	<0,01
Nordamerika/ <i>North America</i>	<0,01
Summa/Sum	0,04
 Ospecificerat/<i>Unspecified</i>	
Sverige/ <i>Sweden</i>	13,3
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	0,24
Nordamerika/ <i>North America</i>	<0,01
Norge/ <i>Norway</i>	<0,01
Nya Zeeland	<0,01
Taiwan	<0,01
Summa/Sum	13,6

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Pälsdjur/<i>Fur animals</i>	
Sverige/ <i>Sweden</i>	24,3
Nordamerika/ <i>North America</i>	0,02
Summa/Sum	24,3
 Ren/<i>Reindeer</i>	
Sverige/ <i>Sweden</i>	7,72
Summa/Sum	7,72
 Vilt/<i>Wild animals</i>	
Sverige/ <i>Sweden</i>	0,90
EU utom Sverige/ <i>EC except Sweden</i>	0,42
Summa/Sum	1,32

3.5 Fördelat på processmetod/*Divided by process method*

Nöt/*Cattle*

Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	33,7
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,65
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	992

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Torkat/ <i>Dried</i>	1,04
Ångbehandlat/ <i>Steam treated</i>	3,75
	Summa/Sum 1 031
 Svin/Pigs	
Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	37,3
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,14
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	354
Torkat/ <i>Dried</i>	3,48
Ångbehandlat/ <i>Steam treated</i>	7,26
	Summa/Sum 402
 Fjäderfä/Poultry	
Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	0,90
Kokt/ <i>Boiled</i>	0,61
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	541
	Summa/Sum 543
 Fisk/Fish	
Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	1,69
Extruderat/ <i>Extruded</i>	1,66

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	9,03
	Summa/Sum 12,4
Häst/Horse	
Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	5,81
Bakat/ <i>Baked</i>	<0,01
Extruderat/ <i>Extruded</i>	0,12
Kokt/ <i>Boiled</i>	0,49
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,03
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	49,5
Torkat/ <i>Dried</i>	0,33
Ångbehandlat/ <i>Steam treated</i>	2,51
	Summa/Sum 58,8
Hund/Dog	
Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	3,45
Bakat/ <i>Baked</i>	4,65
Expanderat/ <i>Expanded</i>	<0,01
Extruderat/ <i>Extruded</i>	45,4
Kokt/ <i>Boiled</i>	12,0
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,61
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	8,68

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Torkat/ <i>Dried</i>	1,92
Ångbehandlat/ <i>Steam treated</i>	<0,01
	Summa/Sum 76,7
 Katt/Cat	
Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	1,23
Bakat/ <i>Baked</i>	0,07
Expanderat/ <i>Expanded</i>	0,02
Extruderat/ <i>Extruded</i>	17,0
Kokt/ <i>Boiled</i>	32,8
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	1,70
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	4,78
Torkat/ <i>Dried</i>	0,15
Ångbehandlat/ <i>Steam treated</i>	0,16
	Summa/Sum 57,9
 Akvariefisk/<i>PetFish</i>	
Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	0,01
Kokt/ <i>Boiled</i>	<0,01
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	0,01
Torkat/ <i>Dried</i>	0,01
	Summa/Sum 0,03

2008
1000 ton/år
<i>1000 tonnes/year</i>

Fågel/Bird

<i>Ej värmebehandlat/Not heat treated</i>	0,05
<i>Bakat/Baked</i>	<0,01
<i>Pelleterat/Pellets</i>	<0,01
<i>Torkat/Dried</i>	1,15
Summa/Sum	1,20

Får och get/Sheep and goat

<i>Ej värmebehandlat/Not heat treated</i>	1,97
<i>Expanderat/Expanded</i>	<0,01
<i>Ospecificerat/Unspecified</i>	0,04
<i>Pelleterat/Pellets</i>	8,32
<i>Torkat/Dried</i>	0,04
<i>Ångbehandlat/Steam treated</i>	0,09
Summa/Sum	10,5

Gnagare/Rodent

<i>Ej värmebehandlat/Not heat treated</i>	0,04
<i>Pelleterat/Pellets</i>	0,03
<i>Torkat/Dried</i>	0,08
Summa/Sum	0,15

2008 1000 ton/år <i>1000 tonnes/year</i>
--

Kanin/Rabbit

Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	0,36
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	1,54
Torkat/ <i>Dried</i>	0,24
Summa/Sum	2,14

Laboratoriedjur/Experimental Animals

Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	0,04
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	<0,01
Torkat/ <i>Dried</i>	<0,01
Summa/Sum	0,04

Ospecificerat/Unspecified

Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	5,74
Bakat/ <i>Baked</i>	<0,01
Extruderat/ <i>Extruded</i>	0,14
Kokt/ <i>Boiled</i>	0,02
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	<0,01
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	6,03
Torkat/ <i>Dried</i>	1,63
Summa/Sum	13,6

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>

Pälsdjur/*Fur animals*

Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	24,3
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	0,02
Summa/<i>Sum</i>	24,3

Ren/*Reindeer*

Pelleterat/ <i>Pellets</i>	7,72
Summa/<i>Sum</i>	7,72

Vilt/*Wild animals*

Ej värmebehandlat/ <i>Not heat treated</i>	0,99
Pelleterat/ <i>Pellets</i>	0,34
Summa/<i>Sum</i>	1,32

3.6 Fördelat på konserveringsform/*Divided by form of preservation*

Nöt/*Cattle*

Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	0,08
Helkonserv/ <i>Non-Perishable feed</i>	<0,01

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Kylvara/ <i>Chilled feed</i>	<0,01
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,18
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	1031
	Summa/Sum
	1 031
 Svin/Pigs	
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	1,33
Syrabehandlad/ <i>Acid treated</i>	0,74
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	400
	Summa/Sum
	402
 Fjäderfä/Poultry	
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	0,60
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	542
	Summa/Sum
	543
 Fisk/Fish	
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	12,4

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
	Summa/Sum 12,4
Häst/Horse	
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	0,47
Helkonserv/ <i>Non-Perishable feed</i>	<0,01
Kylvara/ <i>Chilled feed</i>	0,02
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	<0,01
Syrabehandlad/ <i>Acid treated</i>	<0,01
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	58,3
	Summa/Sum 58,8
Hund/Dog	
Frysvara/ <i>Frozen feed</i>	2,25
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	0,03
Helkonserv/ <i>Non-Perishable feed</i>	8,21
Kylvara/ <i>Chilled feed</i>	<0,01
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	66,2
	Summa/Sum 76,7
Katt/Cat	
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	<0,01
Helkonserv/ <i>Non-Perishable feed</i>	33,4

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
Kylvara/ <i>Chilled feed</i>	<0,01
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	0,11
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	24,4
	Summa/Sum 57,9
 Akvariefisk/<i>PetFish</i>	
Frysvara/ <i>Frozen feed</i>	<0,01
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	0,03
	Summa/Sum 0,03
 Fågel/<i>Bird</i>	
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	<0,01
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	1,21
	Summa/Sum 1,21
 Får och get/<i>Sheep and goat</i>	
Syrabehandlad/ <i>Acid treated</i>	0,02
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	10,4
	Summa/Sum 10,5

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>
<hr/>	
Gnagare/Rodent	
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	0,15
	Summa/Sum 0,15
Kanin/Rabbit	
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	<0,01
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	2,14
	Summa/Sum 2,14
Laboratoriedjur/<i>Experimental Animals</i>	
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	0,04
	Summa/Sum 0,04
Ospecificerat/<i>Unspecified</i>	
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	0,03
Helkonserv/ <i>Non-Perishable feed</i>	0,02
Kylvara/ <i>Chilled feed</i>	0,10
Ospecificerat/ <i>Unspecified</i>	<0,01
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	13,4
	Summa/Sum 13,6

	2008
	1000 ton/år
	<i>1000 tonnes/year</i>

Pälsdjur/*Fur animals*

Frysvara/ <i>Frozen feed</i>	3,00
Färskvara/ <i>Perishable feed</i>	18,4
Kylvara/ <i>Chilled feed</i>	2,89
Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	0,03
	Summa/Sum
	24,3

Ren/*Reindeer*

Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	7,72
	Summa/Sum
	7,72

Vilt/*Wild animals*

Torrfoder/ <i>Dry feed</i>	1,32
	Summa/Sum
	1,32

Tabell 4 Provtagning av salmonella 2008

Table 4 Sampling for salmonella 2008

Kategori <i>Category</i>	Antalet prover <i>Units tested</i>	Totalt antal positiva <i>Total units positive</i>
Kontroller i foderfabrik (HACCP)		
<i>Control in feed mills (HACCP)</i>		
Regelbunden veckoprovtagning <i>Compulsory weekly sampling</i>	8870 ²¹	36
Miljöprov <i>Environmental samples</i>	485	0
Kontroll av foderblandningar <i>Control at final products</i>	24	1
Foder av animaliskt ursprung från landdjur		
<i>Feed material of land animal origin</i>		
Köttmjöl <i>Meat meal</i>	19	0
Kött- och benmjöl <i>Meat and bone meal</i>	65	0
Benmjöl <i>Bone meal</i>	584	2
Grevar <i>Greaves</i>	1607	2
Kyckling- / Fjädermjöl <i>Poultry offal meal/feather meal</i>	124	2
Blodmjöl <i>Blood meal</i>	70	0
Foder av animaliskt ursprung från marina djur		
<i>Feed material of marine animal origin</i>		
Fiskmjöl <i>Fish meal</i>	44	1

²¹ Se 1.3.3.1

Kategori <i>Category</i>	Antalet prover <i>Units tested</i>	Totalt antal positiva <i>Total units positive</i>
Andra fiskprodukter <i>Other fish products</i>	2	0
Annat foder av animaliskt ursprung <i>Other feed material of animal origin</i>		
Äggpulver <i>Egg powder</i>	52	0
Mjölkpulver <i>Milk Products</i>	4	0
Foder av cerialier <i>Feed material of cereal grain origin</i>		
Korn <i>Barley</i>	1	0
Vete <i>Wheat</i>	5	0
Majs <i>Maize</i>	57	2
Annat (havre ris, hampa, hirs) <i>Other (oats, rice, hemp, millet)</i>	17	0
Foder av oljefröer eller frukter <i>Feed material of oil seed or fruit origin</i>		
Jordnöt <i>Groundnut</i>	8	0
Raps <i>Rape seed</i>	138	4
Palmkärna <i>Palm kernel</i>	22	0
Soja (böna) <i>Soya (bean)</i>	171	9
Sojros <i>Sunflower seed</i>	45	2

Kategori <i>Category</i>	Antalet prover <i>Units tested</i>	Totalt antal positiva <i>Total units positive</i>
Andra foderråvaror av vegetabiliskt ursprung <i>Other feed material of plant origin</i>		
Nypon <i>Rosehip</i>	1	0
Andra vegetabilier <i>Other plants</i>	4	0
Övrig provtagning <i>Other sampling</i>		
Miljöprovtagning i anläggning för hantering av inhemskt odlad raps <i>Environmental samples from domestic rape seed processing plant</i>	894	6
Provtagning av raps vid anläggning för hantering av inhemskt odlad raps <i>Rape seed derived samples from domestic processing plant</i>	1728	0

Tabell 5 Analyismetoder och gränsvärden

Table 5 Analytical methods and limits

2008		Analyismetoder <i>Analytical methods</i>	
Analys	Analysmetod <i>Name of analytical method used</i>	Detektions- gräns <i>Limit of detection</i>	Aktions- gränser ¹ <i>Action limit</i>
<u>Oönskade substanser och kontamineringsämnen/Undesirable substances and contaminants</u>			
<i>Dioxiner och/and PCB</i>			
Dioxiner och dioxin- lika PCBs <i>Dioxin and dioxin- like PCBs</i>	USEPA method 1613 Modified HRGC/HRMS	0.02 ng WHO TEQ/kg färskvikt	
Melamin	FDA v. 2, May 7, 2007	2.5 mg/kg	
TOTALT/TOTAL 2			
<i>Mykotoxiner/Mycotoxins</i>			
Aflatoxin <i>Aflatoxins</i>	Immunoaffinity clean-up, HPLC with fluorescence detector	0.2 µg/kg	
Okratoxin <i>Ochratoxins</i>	Immunoaffinity clean-up, HPLC with fluorescence detector	0.3 µg/kg	
Deoxynivalenol, DON	HPLC, EU-metod Collaborative Trial No 131/ 2002	100 µg/kg	
T2 & HT2 toxin	Gas-chromatography-MS as tri-sil-TBT derivatives	100 µg/kg	
Nivalenol	Gas-chromatography-MS as tri-sil-TBT derivatives	100 µg/kg	
Fumonisin B1 & B2	Journal of AOAC Int. Vol.83,No1,2000,99-103	100 µg/kg	
TOTALT/TOTAL 7			
<u>Mikroorganismer/Micro-organisms</u>			
Salmonella	NMKL metod 71 (5:e upplagan, 1979)		
TOTALT/TOTAL 1			
<u>Otillåtna substanser och produkter/Unauthorised substances and products</u>			
<i>Bearbetat animalisk protein/Processed animal proteins</i>			

2008		Analysmetoder <i>Analytical methods</i>	
Analys	Analysmetod <i>Name of analytical method used</i>	Detektionsgräns <i>Limit of detection</i>	Aktionsgränser ¹ <i>Action limit</i>
Animaliska beståndsdelar <i>Animal constituents</i>	Directive 2003/126/EG	0.01 g/100g	
TOTALT/TOTAL 1			
Antibiotika och koccidiostatika/Antibiotics and coccidiostats			
Amprolium	AOAC Official Methods of Analysis (1984) 42.011 (modified)	0.3 mg/kg	
Monensin	J.AOAC Int. 1994, 77, 5, 1065-1071. J.Agric. Food Chem. 1994, 42, 112-117	0.1 mg/kg	
TOTALT/TOTAL 2			
<u>Övriga kontroller/Other controls</u>			
<u>Näringsanalyser/Nutritional analysis</u>			
Råprotein <i>Crude protein</i>	Directive 93/28/EEG (modified according to NMKL nr 6, 1976)	5 g/kg	
Råfett <i>Crude oils and fats</i>	Directive 71/393/EEG most recently changed in Directive 98/64/EG, Method B	5 g/kg	
Växttråd <i>Crude fiber</i>	Directive 92/89/EG	10 g/kg	
Aska <i>Crude Ash</i>	Directive 71/250/EG modified	5 g/kg	
TOTALT/TOTAL 4			
Mineraler/Minerals			
Kalcium <i>Calcium</i>	Anderson, K.A. Micro-digestion and ICP-AES analysis for the determination of macro and micro elements in plant tissue. At. Spectroscop. 17 (1), 30-33, 1996 (modifierad metod) Uhrberg, R. 1982. Acid digestion bomb for biological samples. Anal. Chem. 54. 1906-1908R	1.3 mg/kg	

2008		Analysmetoder <i>Analytical methods</i>	
Analys	Analysmetod <i>Name of analytical method used</i>	Detektions- gräns <i>Limit of detection</i>	Aktions- gränser ¹ <i>Action limit</i>
Kalium <i>Potassium</i>	Anderson, K.A. Micro-digestion and ICP-AES analysis for the determination of macro and micro elements in plant tissue. <i>At. Spectroscop.</i> 17 (1), 30-33, 1996 (modifierad metod) Uhrberg, R. 1982. Acid digestion bomb for biological samples. <i>Anal. Chem.</i> 54. 1906-1908R	25 mg/kg	
Magnesium	Anderson, K.A. Micro-digestion and ICP-AES analysis for the determination of macro and micro elements in plant tissue. <i>At. Spectroscop.</i> 17 (1), 30-33, 1996 (modifierad metod) Uhrberg, R. 1982. Acid digestion bomb for biological samples. <i>Anal. Chem.</i> 54. 1906-1908R	0.30 mg/kg	
Natrium <i>Sodium</i>	Anderson, K.A. Micro-digestion and ICP-AES analysis for the determination of macro and micro elements in plant tissue. <i>At. Spectroscop.</i> 17 (1), 30-33, 1996 (modifierad metod) Uhrberg, R. 1982. Acid digestion bomb for biological samples. <i>Anal. Chem.</i> 54. 1906-1908R	14 mg/kg	
Fosfor (P) <i>Phosphorus (P)</i>	Anderson, K.A. Micro-digestion and ICP-AES analysis for the determination of macro and micro elements in plant tissue. <i>At. Spectroscop.</i> 17 (1), 30-33, 1996 (modifierad metod) Uhrberg, R. 1982. Acid digestion bomb for biological samples. <i>Anal. Chem.</i> 54. 1906-1908R	1.4 mg/kg	
Selen (Se) <i>Selenium (Se)</i>	Galgan, V., Frank, A. 1993. Notes and comments on the determination of selenium in biological materials. <i>Norwegian Journal of Agricultural Sciences. Supplement No.11: 57 - 74.</i> (modified)	0.011 mg/kg	

2008		Analysmetoder <i>Analytical methods</i>	
Analys	Analysmetod <i>Name of analytical method used</i>	Detektionsgräns <i>Limit of detection</i>	Aktionsgränser¹ <i>Action limit</i>
Zink (Zn) <i>Zinc (Zn)</i>	Anderson, K.A. Micro-digestion and ICP-AES analysis for the determination of macro and micro elements in plant tissue. <i>At. Spectroscop.</i> 17 (1), 30-33, 1996 (modifierad metod) Uhrberg, R. 1982. Acid digestion bomb for biological samples. <i>Anal. Chem.</i> 54. 1906-1908R	0.04 mg/kg	
TOTALT/TOTAL 7			
Antibiotika och koccidiostatika/Antibiotics and coccidiostats			
Narasin, monensin & salinomycin	J.AOAC Int. 1994, 77, 5, 1065-1071. <i>J.Agric. Food Chem.</i> 1994, 42, 112-117	0.1 mg/kg	
Tylosinfosfat <i>Tylosinphosphate</i>	Intercomparision Study for Tylosin in Pig Feed The European Community. Oct. 1998 (modifierad metod)		
Zinkoxid <i>Zincoxide</i>	Anderson, K.A. Micro-digestion and ICP-AES analysis for the determination of macro and micro elements in plant tissue. <i>At. Spectroscop.</i> 17 (1), 30-33, 1996 (modifierad metod) Uhrberg, R. 1982. Acid digestion bomb for biological samples. <i>Anal. Chem.</i> 54. 1906-1908R	0.05 mg/kg	
TOTALT/TOTAL 4			
Genetiskt modifierade organismer/Genetic modified organisms (GMO)			
Extraktion av DNA <i>Extraction of DNA</i>	Isolation of DNA Based on Qiagen DNeasy Tissue Kit		

2008		Analyismetoder <i>Analytical methods</i>	
Analys	Analysmetod <i>Name of analytical method used</i>	Detektions- gräns <i>Limit of detection</i>	Aktions- gränser ¹ <i>Action limit</i>
GMO-screening	<p>Semiquantitative detection of p35SCaMV with Real Time PCR detection (TaqMan® 5' nukleas system). Method is a pre-normative CEN standard based on: Pauli, U., Liniger, M., Schrott, M., Schouwey, B., Hubner, P., Brodmann, P and Eugster, A. 2001.</p> <p>Quantitative detection of genetically modified soybean and maize: Method evaluation in a Swiss ring trial. <i>Mitt. Lebensm. Hyg.</i>, 92, 145-158.</p> <p>Qualitative detection of nos-T with Real Time PCR detektion (SYBR Green I). Method is a pre-normative CEN standard based on: Lipp, M., Bluth, A., Eyquem, F., Kruse, L., Schimmel, H., Van den Eede, G. and Anklam, E. 2001.</p> <p>Validation of a method based on polymerase chain reaction for the detection of genetically modified organisms in various processed foodstuffs. <i>Eur. Food Res. Technol.</i>, 212, 497-504.</p> <p>Qualitative determination of ACC (Acetyl-Coenzyme A carboxylase) in rape with ABI Prism 7900 Real Time PCR detektion (TaqMan 5'nukleas system). Hernandez M et al (2001). A Rapeseed-specific gene, Acetyl CoA Carboxylase, can be used as a reference for qualitative and real time quantitative PCR detection of transgenes from mixed food samples. <i>J Agric. Food Chem.</i> 49:3622-3627.</p> <p>Qualitative determination of posphinonithricin acetyl-transferase (pat) in rape andmaize with ABI Prism 7900 Real Time PCR detektion (TaqMan 5'nukleas system). Zeitler R. et al. (2002). Validation of real-time PCR methods for the quatification of transgenic contaminations in rape seed. <i>Eur Food Res Technol.</i> 214:346-351.</p>	Sample specific typically <<1%	

2008		Analysmetoder <i>Analytical methods</i>	
Analys	Analysmetod <i>Name of analytical method used</i>	Detektionsgräns <i>Limit of detection</i>	Aktionsgränser¹ <i>Action limit</i>
	<p>Qualitative determination of Roundup Ready rape with ABI Prism 7900 Real Time PCR detektion (TaqMan 5'nukleas system). Zeitler R. et al. (2002). Validation of real-time PCR methods for the quatification of transgenic contaminations in rape seed. Eur Food Res Technol. 214:346-351.</p> <p>Qualitative determination of LibertyLink rape and maize with ABI Prism 7900 Real Time PCR detektion (TaqMan 5'nukleas system). Block A and Schwartz G (2003). Validation of different genomic and cloned DNA calibration standards for construct-specific quantification of LibertyLink in rapeseed by real-time PCR. Eur Food Res Technol 216: 421-427.</p>		
TOTALT/TOTAL 7			
GMO identifiering och kvantifiering <i>GMO-identification and quantification</i>	<p>Quantitative detection of the Lectingene and RRS-construct with Real Time PCR detektion (TaqMan® 5' nukleas system). Method is a pre-normative CEN standard based on: Report of the EU tender No. XXIV/98/A3/001. Development of qualitative as well as quantitative detection methods to identify a genetic modification in soybean and maize products</p> <p>Quantitative detection of the Invertasogene, Bt176-maize, Bt11-maize and MON810-maize with Real Time PCR detektion (TaqMan® 5' nukleas system). Methods are based on: Brodmann, P., Ilg., E.C., Berthoud, H. and Herrmann, A.2002. Real-time quantitative polymerase chain reaction methods for four genetically modified maize varieties and maize DNA content in food. J. AOAC Int., 85, 646-653.</p>	Sample specific typically <<1%	

2008		Analysmetoder <i>Analytical methods</i>	
Analys	Analysmetod <i>Name of analytical method used</i>	Detektionsgräns <i>Limit of detection</i>	Aktionsgränser¹ <i>Action limit</i>
	<p>Qualitative, eventspecific detection of StarLink-maize (CBH 351) with Real Time PCR detection (SYBR Green I).</p> <p>Based on: Van der Meeren, K. and De Beuckeleer, M. 2001. Detection of transgenic DNA sequences in dry milled fractions, wet milled fractions and masa processed fractions and processed foods made from 100% StarLink Grain. Aventis CropScience</p> <p>Detection of Cauliflower Mosaic Virus (CaMV) with Real Time PCR detection (SYBR Green I).</p> <p>Based on: Wolf, C., Scherzinger, M., Wurz, A., Pauli, U., Hubner, P. and Luthy, J. 2000. Detection of cauliflower mosaic virus by the polymerase chain reaction: testing of food components for false-positive 35S-promoter screening results. Eur. Food Res. Technol., 210, 367-372.</p>		
TOTALT/TOTAL 4			
(1) for non EU-harmonised cases			

Tabell 6 Totalförbrukning av kg aktiv substans inblandat i foder till samtliga djurslag 2008

Table 6 Total consumption of active substance (kg) mixed into feed for all species of animals 2008

Läkemedelsgrupp <i>Medicine group</i>	2008						Totalt <i>Total</i>
	Svin <i>Pig</i>	Nöt <i>Cattle</i>	Fjäderfä <i>Poultry</i>	Fisk <i>Fish</i>	Pälsdjur <i>Furred animals</i>	Övriga <i>Others</i>	
QJ01A Tetracykliner <i>Tetracyclines</i>	188			10			198
QJ1F Makrolider <i>Macrolides</i>	207		0,3		50		257,3
QJ01X ZnO	24573						24573
QJ01B, QJ01X & QJ01M Övriga antibakteri-ella medel <i>Other antibacterials</i>	24			10			34
QP51A Medel mot protzoer <i>Antiprotozoals</i>			13376				13376
QP52A & QP53A Parasit- & avmaskningsmedel <i>Parasite- and deworming substances</i>			12		10		22
QA12C E99 E-vitamin & selen/ <i>Vitamins</i>	0,013						0,013

Tabell 7 Förbrukning av läkemedel mot protozoer inblandat i foder till höns och slaktkycklingar 2008

Table 7 Consumption of antiprotozoal drugs mixed into feed for layers and chickens for fattening 2008

Preparat (kg aktiv substans) <i>Preparation (kg active substance)</i>	Avels- djur <i>Breeding animals</i>	Unghöns <i>Layer chickens</i>	Höns <i>Layers</i>	Slakt- kycklingar <i>Chickens for fattening</i>	Totalt <i>Total</i>
QP51A H03 Monensin (Elancoban)	1,6				1,6
QP51A H04 Narasin (Monteban)				13180	13180
Summa/Sum					13182

Tabell 8 Förbrukning av läkemedel mot protozoer och läkemedel inblandat i foder till övriga fjäderfä 2008 samt totalförbrukningen

Table 8 Consumption of antiprotozoal drugs and medical products mixed into feed for other poultry 2008 and total consumption

Preparat (kg aktiv substans) <i>Preparation (kg active substance)</i>	Kalkoner <i>Turkeys</i>		Övriga <i>Others</i>	Totalt <i>Total</i>	Totalt alla fjäderfä <i>Total all poultry</i>
	Avelsdjur <i>Breeding animals</i>	Slaktdjur <i>Fattening animals</i>			
QP51A H02 Lasalocid (<i>Avatec</i>)		37		37	
QP51A H03 Monensin (<i>Elancoban</i>)		157		157	
Summa/Sum					
Antibakteriella medel/Antibacterials					
Makrolider/Macrolids					
QJ01F A90 Tylosinfosfat/Tylosinphosphate (<i>Tylan</i>)		0,3		0,3	
Parasit- och avmaskningsmedel/Antiparasitics and deworming agents					
QP52A C05 Rintal		12		12	

Tabell 9 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till svin 2008

Table 9 Consumption of medical products mixed into feed intended for pigs 2008

Preparat (kg aktiv substans) <i>Preparation (kg active substance)</i>	Djurslag/ <i>Animal category</i>			Totalt <i>Total</i>
	Avels- djur <i>Breeding animals</i>	Slaktsvin <i>Pigs for fattening</i>	Smågrisar <i>Piglets</i>	
Tetracykliner/Tetracyclines				
QJ01A A03 Klortetracyklin/ <i>Chlortetracycline</i>		57	35	92
QJ01A A02 Doxycyklin/k				
Hipradoxi-P		10		10
Pulmodox			2	2
	Summa/Sum	67	37	104
Antibakteriella medel/Antibacterials				
Makrolider/Macrolids				
QJ01F A90 Tylosinfosfat/ <i>Tylosinphosphate (Tylan)</i>		41	165	206
Zinkoxid/Zincoxide				
QA07X A91 Zinkoxid			24573	24573
Övriga antibakteriella medel/Other antibacterials				
QA07A A10 Colistin (Doxamycina)			0,7	0,7
QJ01X X94 Valnemulin (Econor)		2,5		2,5
QJ01X X92 Tiamutin väte fumarat <i>Tiamutin hydrogen fumarate (Tiamutin)</i>		4,55	10,63	15
	Summa/Sum	7	11,35	18,4
Parasit- och avmaskningsmedel/Antiparasitics and deworming agents				
QP52A C05 Rintal		0,5	1,2	1,7
E-vitamin & selen/Vitamins				
QA12C E99 Alfa-thocoferol (Selevitan)		0,0128		0,0128

Tabell 10 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till odlad fisk 2008

Table 10 Consumption of medical products mixed into feed for cultivated fish 2008

Preparat Preparation	Kg aktiv substans Kg active substance
Tetracykliner/Tetracyclines	
QJ01A A06 Oxytetracyklin/Oxytetracycline (Licenspreparat/Licence preparation)	9,7
Övriga preparat/Other preparations	
QJ01B Amfenikol/Amphenicols (Aquaflor)	7,5
QJ01M Oxilinsyra/Oxilinic acid	2,1
Summa/Sum	19,3

Tabell 11 Förbrukning av läkemedel inblandat i foder till pälsdjur och övriga djurslag 2008

Table 11 Consumption of medical products mixed into feed for fur animals and other species 2008

Preparat (kg aktiv substans) Preparation (kg active substance)	Pälsdjur Fur animals	Övriga Other species	Total
Antibakteriella medel/Antibacterials			
Makrolider/Macrolids			
QJ01F A90 Tylosinfosfat/Tylosinphosphate (Tylan)	50		50
Parasit- och avmaskningsmedel/Antiparasitics and deworming agents			
QP52A C05 Rintal	9,4		9,4
QP52A C13 Fenbendazol (Axilur)	0,12		0,12
QP54A A01 Ivomec	0,03		0,03
Summa/Sum			59

Tabell 12 Provtagning av salmonella 2008

Table 12 Sampling for salmonella 2008

Kategori <i>Category</i>	Antalet prover <i>Units tested</i>	Totalt antal positiva <i>Total units positive</i>
Kontroller i foderfabrik (HACCP)		
<i>Control in feed mills (HACCP)</i>		
Regelbunden veckoprovtagning <i>Compulsory weekly sampling</i>	8870 ²²	36
Egenkontroller <i>Own checks</i>	485	0
Kontroll av foderblandningar <i>Control at final products</i>	24	1
Foder av animaliskt ursprung från landdjur		
<i>Feed material of land animal origin</i>		
Köttmjöl <i>Meat meal</i>	19	0
Kött- och benmjöl <i>Meat and bone meal</i>	65	0
Benmjöl <i>Bone meal</i>	584	2
Grevar <i>Greaves</i>	1607	2
Kyckling- / Fjädermjöl <i>Poultry offal meal/feather meal</i>	124	2
Blodmjöl <i>Blood meal</i>	70	0
Foder av animaliskt ursprung från marina djur		
<i>Feed material of marine animal origin</i>		
Fiskmjöl <i>Fish meal</i>	44	1

²² Se 1.3.3.1

Kategori <i>Category</i>	Antalet prover <i>Units tested</i>	Totalt antal positiva <i>Total units positive</i>
Andra fiskprodukter <i>Other fish products</i>	2	0
Annat foder av animaliskt ursprung <i>Other feed material of animal origin</i>		
Äggpulver <i>Egg powder</i>	52	0
Mjölkpulver <i>Milk products</i>	4	0
Foder av cerialier <i>Feed material of cereal grain origin</i>		
Korn <i>Barley</i>	1	0
Vete <i>Wheat</i>	5	0
Majs <i>Maize</i>	57	2
Annat (havre ris, hampa, hirs) <i>Other (oats, rice, hemp, millet)</i>	17	0
Foder av oljefröer eller frukter <i>Feed material of oil seed or fruit origin</i>		
Jordnöt <i>Groundnut</i>	8	0
Raps <i>Rape seed</i>	138	4
Palmkärna <i>Palm kernel</i>	22	0
Soja (böna) <i>Soya (bean)</i>	171	9
Solros <i>Sunflower seed</i>	45	2

Kategori <i>Category</i>	Antalet prover <i>Units tested</i>	Totalt antal positiva <i>Total units positive</i>
Andra foderråvaror av vegetabiliskt ursprung		
<i>Other feed material of plant origin</i>		
Nypon	1	0
<i>Rosehip</i>		
Andra vegetabilier	4	0
<i>Other plants</i>		
Övrig provtagning		
<i>Other sampling</i>		
Miljöprovtagning i anläggning för hantering av inhemskt odlad raps	894	6
<i>Environmental samples from domestic rape seed processing plant</i>		
Provtagning av raps vid anläggning för hantering av inhemskt odlad raps	1728	0
<i>Rape seed derived samples from domestic processing plant</i>		

Tabell 13 Sammanställning över genomförda analyser samt bedömning för samtliga djurslag år 2008

Table 13 Compilation of the number of analyses and grading for all species 2008

Analyser <i>Analysis</i>	Antal <i>Number</i>	Fördelning (antal)²³ <i>Distribution (number)</i>			
		1	2	3	4
Nöt/Cattle					
Råprotein <i>Crude protein</i>	90	7	10	22	51
Råfett <i>Crude fat</i>	90	10	22	21	37
Växtråd, fiber <i>Crude fibre</i>	90	1	13	18	58
Aska, mineral <i>Ash, mineral</i>	90	5	9	13	63
Aflatoxin <i>Aflatoxines</i>	13	0	0	0	13
Amprolium	2	0	0	0	2
Deoxynivalenol <i>Deoxynivalenole</i>	15	1	0	0	14
Fumonisin <i>Fumonosines</i>	15	0	0	0	15
Dioxin och dioxinlika PCB	14	0	0	0	14
Koppar <i>Copper</i>	3	3	0	0	0
Bly <i>Lead</i>	14	0	0	0	14
Kadmium	14	1	0	0	13
Kvicksilver <i>Mercury</i>	14	0	0	0	14
Fisk- och benmjöl <i>Fish- and bonemeal</i>	114	0	0	0	114
Kött- och benmjöl <i>Meat- and bonemeal</i>	115	0	0	0	115
Monensin <i>Monensine</i>	13	0	0	0	13

²³ För förklaring till fördelning, se 3.4.1 Redlighetskontroll /For an explanation on distribution, see section 3.4.1.

Analyser	Antal	Fördelning (antal)²³			
		<i>Distribution (number)</i>			
<i>Analysis</i>	<i>Number</i>	1	2	3	4
Narasin	3	0	0	0	3
Ochratoxin <i>Ochratoxine</i>	13	1	0	0	12
Tylosinfosfat	2	0	0	0	2
Klortetracyklin	4	0	0	0	4
T2/HT2-toxin <i>T2/HT2-toxine</i>	13	0	0	0	13
Zearalenon <i>Zearalenone</i>	15	0	0	0	15
Summa/Sum	768	29	54	74	611
Svin/Pigs					
Råprotein <i>Crude protein</i>	71	5	8	12	46
Råfett <i>Crude fat</i>	71	7	12	23	29
Växtråd,fiber <i>Crude fibre</i>	71	3	5	15	48
Aska <i>Ash, mineral</i>	71	10	5	10	46
Aflatoxin <i>Aflatoxines</i>	5	0	0	0	5
Koppar <i>Copper</i>	11	4	1	1	5
Kvicksilver <i>Mercury</i>	3	0	0	0	3
Zink(Zn)	13	4	2	3	4
Amprolium	2	0	0	0	2
Deoxynivalenol <i>Deoxynivalenole</i>	11	2	0	0	9
Fumonisin <i>Fumonosines</i>	11	0	0	0	11
Fiskmjöl <i>Fish meal</i>					
Dioxin och dioxinlika PCB	10	0	0	0	10
Bly <i>Lead</i>	3	0	0	0	3
Kadmium	3	0	0	0	3

Analyser <i>Analysis</i>	Antal <i>Number</i>	Fördelning (antal)²³ <i>Distribution (number)</i>			
		1	2	3	4
Fisk- och benmjöl <i>Fish- and bonemeal</i>	116	0	0	0	116
Kött- och benmjöl <i>Meat-and bonmeal</i>	116	0	0	0	116
Lysin <i>Lysine</i>	11	0	1	1	9
Metionin <i>Metionine</i>	11	1	0	5	5
Narasin	1	0	0	0	1
Ochratoxin <i>Ochratoxine</i>	10	0	0	0	10
Tylosinfosfat	11	0	0	0	11
Klortetracyklin	5	0	0	0	5
T2/HT2-toxin <i>T2/HT2-toxine</i>	10	0	0	0	10
Zearalenon <i>Zearalenone</i>	11	2	0	0	9
Summa/Sum	658	38	34	70	515
Fjäderfä/Poultry					
Råprotein <i>Crude protein</i>	96	2	2	25	67
Råfett <i>Crude fat</i>	96	5	22	23	46
Växttråd,fiber <i>Crude fibre</i>	96	1	8	22	65
Aflatoxin <i>Aflatoxines</i>	4	0	0	0	4
Amprolium	10	0	0	0	10
Deoxynivalenol <i>Deoxynivalenole</i>	6	1	0	0	5
Fumonisin <i>Fumonosines</i>	6	0	0	0	6
Dioxin och dioxinlika PCB	7	0	0	0	7
Fisk- och benmjöl <i>Fish- and bonemeal</i>	70	0	0	0	70
Kött- och benmjöl <i>Meat-and bonmeal</i>	70	0	0	0	70

Analyser	Antal	Fördelning (antal)²³			
		<i>Distribution (number)</i>			
<i>Analysis</i>	<i>Number</i>	1	2	3	4
Metionin <i>Metionine</i>	3	1	0	0	2
Monensin <i>Monensine</i>	1	0	0	0	1
Narasin <i>Narasine</i>	11	0	0	0	11
Ochratoxin <i>Ochratoxine</i>	5	0	0	0	5
Tylosinfosfat	1	0	0	0	1
Klortetracyklin	6	0	0	0	6
T2/HT2-toxin <i>T2/HT2-toxine</i>	5	0	0	0	5
Zearalenon <i>Zearalenone</i>	6	0	0	0	6
Summa/Sum	499	10	32	70	387

Fågel/Bird

Råprotein <i>Crude protein</i>	1	0	0	0	1
Råfett <i>Crude fat</i>	1	0	1	0	0
Växtråd, fiber <i>Crude fibre</i>	1	0	1	0	0
Aska, mineral <i>Ash, mineral</i>	1	1	0	0	0
Aflatoxin <i>Aflatoxines</i>	3	0	0	0	3
Salmonella	4	0	0	0	4
Summa/Sum	11	1	2	0	8

Häst/Horse

Råprotein <i>Crude protein</i>	4	0	1	1	2
Råfett <i>Crude fat</i>	4	1	0	2	1
Växtråd,fiber <i>Crude fibre</i>	4	0	0	1	3
Aflatoxin	1	0	0	0	1

Analyser	Antal	Fördelning (antal)²³			
		<i>Distribution (number)</i>			
<i>Analysis</i>	<i>Number</i>	1	2	3	4
<i>Aflatoxines</i>					
Koppar <i>Copper</i>	1	0	0	1	0
Zink(Zn)	1	1	0	0	0
Kvicksilver <i>Mercury</i>	2	0	0	0	2
Amprolium	1	0	0	0	1
Bly Lead	2	0	0	0	2
Kadmium	2	0	0	0	2
Dioxin och dioxinlika PCB	1	0	0	0	1
Fisk- och benmjöl <i>Fish- and bonemeal</i>	2	0	0	0	2
Kött- och benmjöl <i>Meat- and bonemeal</i>	2	0	0	0	2
Monensin <i>Monensine</i>	1	0	0	0	1
Tylosinfosfat	1	0	0	0	1
Summa/Sum	29	2	1	5	21
Får/Sheep					
Råprotein <i>Crude protein</i>	3	0	0	1	2
Råfett <i>Crude fat</i>	3	0	1	0	2
Växttråd, fiber <i>Crude fibre</i>	3	0	1	1	1
Aska, mineral <i>Ash, mineral</i>	3	0	0	1	2
Bly Lead	1	0	0	0	1
Kadmium	1	0	0	0	1
Kvicksilver <i>Mercury</i>	1	0	0	0	1
Deoxynivalenol <i>Deoxynivalenole</i>	1	0	0	0	1
Fumonisin <i>Fumonosines</i>	1	0	0	0	1

Analyser	Antal	Fördelning (antal)²³			
		<i>Distribution (number)</i>			
<i>Analysis</i>	<i>Number</i>	1	2	3	4
<i>Ochratoxin</i> <i>Ochratoxine</i>	1	0	0	0	1
T2/HT2-toxin <i>T2/HT2-toxine</i>	1	0	0	0	1
Zearalenon <i>Zearalenone</i>	1	0	0	0	1
Summa/Sum	20	0	2	3	15
Hund/Dog					
Råprotein <i>Crude protein</i>	43	2	7	9	25
Råfett <i>Crude fat</i>	43	6	8	10	19
Växtråd, fiber <i>Crude fibre</i>	32	1	1	14	16
Aska, mineral <i>Ash, mineral</i>	43	7	3	10	23
Vatten, fukt <i>Water, moisture</i>	11	4	3	1	3
Bly <i>Lead</i>	1	0	0	0	1
Kadmium	1	0	0	0	1
Kvicksilver <i>Mercury</i>	1	0	0	0	1
Dioxin och dioxinlika PCB	3	0	0	0	3
Aflatoxin <i>Aflatoxine</i>	5	0	0	0	5
Ammelide	6	0	0	0	6
Melamin	3	0	0	0	3
Salmonella	12	0	0	0	12
Summa/Sum	204	20	22	44	118
Katt/Cat					
Råprotein <i>Crude protein</i>	16	0	1	3	12
Råfett <i>Crude fat</i>	16	2	4	2	8

Analyser	Antal	Fördelning (antal)²³			
		<i>Distribution (number)</i>			
<i>Analysis</i>	<i>Number</i>	1	2	3	4
Växttråd, fiber <i>Crude fibre</i>	16	2	1	7	6
Aska, mineral <i>Ash, mineral</i>	16	5	2	5	4
Aflatoxin <i>Aflatoxine</i>	1	0	0	0	1
Ammelide	6	0	0	0	6
Melamin	3	0	0	0	3
Salmonella	3	0	0	0	3
Summa/Sum	77	9	8	17	43
Fisk/Fish					
Råprotein <i>Crude protein</i>	4	1	0	0	3
Råfett <i>Crude fat</i>	4	1	2	0	1
Växttråd, fiber <i>Crude fibre</i>	4	0	1	1	2
Aska, mineral <i>Ash, mineral</i>	4	0	1	0	3
Salmonella	1	0	0	0	1
Summa/Sum	17	2	4	1	10
Kanin/Rabbit					
Salmonella	2	0	0	0	2
Summa/Sum	2	0	0	0	2
Ospecificerat foder/ Not specified					
Råprotein <i>Crude protein</i>	4	1	1	2	0
Råfett <i>Crude fat</i>	4	1	1	1	1
Växttråd, fiber <i>Crude fibre</i>	2	0	0	0	2
Aska, mineral <i>Ash, mineral</i>	3	1	0	0	2

Analyser	Antal	Fördelning (antal)²³			
		<i>Distribution (number)</i>			
<i>Analysis</i>	<i>Number</i>	1	2	3	4
Vatten, fukt <i>Water, moisture</i>	1	1	0	0	0
Dioxin och dioxinlika PCB	1	0	0	0	1
Fisk- och benmjöl <i>Fish- and bonemeal</i>	2	0	0	0	2
Kött- och benmjöl <i>Meat- and bonemeal</i>	2	0	0	0	2
Aflatoxin <i>Aflatoxine</i>	1	0	0	0	1
Bly <i>Lead</i>	9	0	0	0	9
Kadmium	9	0	0	0	9
Kvicksilver <i>Mercury</i>	9	0	0	0	9
Salmonella	5	1	0	0	4
Monensin <i>Monensine</i>	6	0	0	0	6
Narasin	6	0	0	0	6
Salinomycin	6	0	0	0	6
Summa/Sum	70	5	2	3	60

Tabell 14 Sammanställning över antalet officiellt tagna prover för säkerhetsanalys år 2008

Table 14 Compilation of number of official samples for safety analysis 2008

Djurslag <i>Animal category</i>	Antal <i>Number</i>	Kontrollerade prover <i>Controlled samples</i>	
		Avvikelse <i>Non-compliance</i>	Ingen avvikelse <i>No non-compliance</i>
Samtliga djurslag/All animal categories			
Nöt <i>Cattle</i>	195	2	193
Gris <i>Pigs</i>	164	2	162
Fjäderfä <i>Poultry</i>	118	1	117
Fågel <i>Bird</i>	7	0	7
Häst <i>Horse</i>	10	0	10
Får och Get <i>Sheep and goat</i>	2	0	2
Hund <i>Dog</i>	21	0	21
Katt <i>Cat</i>	7	0	7
Fisk <i>Fish</i>	1	0	1
Kanin <i>Rabbit</i>	2	0	2
Gnagare <i>Rodent</i>	0	-	-
Laboratoriedjur <i>Laboratory animals</i>	0	-	-
Ospecificerat <i>Not specified</i>			
Råvara <i>Feed material</i>	313	24	289
Tillsats <i>Feed additive</i>	2	0	2
Förblandning <i>Premixture</i>	2	0	2

Djurslag <i>Animal category</i>	Antal <i>Number</i>	Kontrollerade prover <i>Controlled samples</i>	
		Avvikelse <i>Non-compliance</i>	Ingen avvikelse <i>No non-compliance</i>
Foderblandning <i>Compound feed</i>	6	0	6
Salmonell miljöprovtagning <i>Environmental sample for salmonella</i>	484	0	484

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00 (vx)
jordbruksverket@sjv.se
www.sjv.se

ISSN 1102-3007
ISRN SJV-R-09/14-SE
RA09:14